

Länsförsäkringar Östgöta

Årsredovisning

2018

Länsförsäkringar
Östgöta

Om oss

Innehåll

Inledning

- 2 Om oss
- 3 Det finansiella året 2018
- 4 VD har ordet

Verksamheten

- 6 Bank
- 7 Sakförsäkringsrörelsen
- 8 Livaffären
- 9 Skador
- 10 Kapitalförvaltning
- 11 Ett tryggare Östergötland

Finansiella rapporter

- 12 Förvaltningsberättelse
- 19 Femårsöversikt för koncernen
- 20 Resultaträkning för koncernen
- 21 Resultaträkning för moderbolaget
- 22 Rapport över totalresultat
- 23 Resultatanalys för moderbolaget
- 24 Balansräkning för koncernen
- 25 Balansräkning för moderbolaget
- 27 Rapport över förändringar i eget kapital
- 28 Kassaflödesanalys
- 29 Noter och kommentarer

Övrig information

- 58 Revisionsberättelse
- 62 Styrelse och sekreterare
- 63 Ledning och revisorer
- 64 Fullmäktige
- 65 Ord och uttryck

Bolagsstämma 2019

Ordinarie bolagsstämma hålls torsdagen den 21 mars 2019, kl 17:00 på Östergötlands Länsmuseum i Linköping.

Redovisningen är framtagen av Länsförsäkringar Östgöta i februari 2019.

Länsförsäkringar Östgöta

Över 200 000 kunder i Östergötland

Tillsammans skapar vi trygghet och möjligheter

– så lyder vår vision. Att skapa affärsnytta och samtidigt göra samhällsnytta är fundamentet i vår verksamhet. Vi utgår från östgötarnas behov, har sju kontor i länet och vårt erbjudande spänner över de viktigaste grundpelarna i livsekonomi – bank, försäkring och fastighetsförmedling. Att vi är lokalt kundägda skapar en djup förankring i regionen och ger oss ett naturligt och självklart engagemang för östgötarna.

Alla sakförsäkringskunder i bolaget blir automatiskt ägare, vilket idag innebär att ungefär varannan östgöte är delägare i Länsförsäkringar Östgöta.

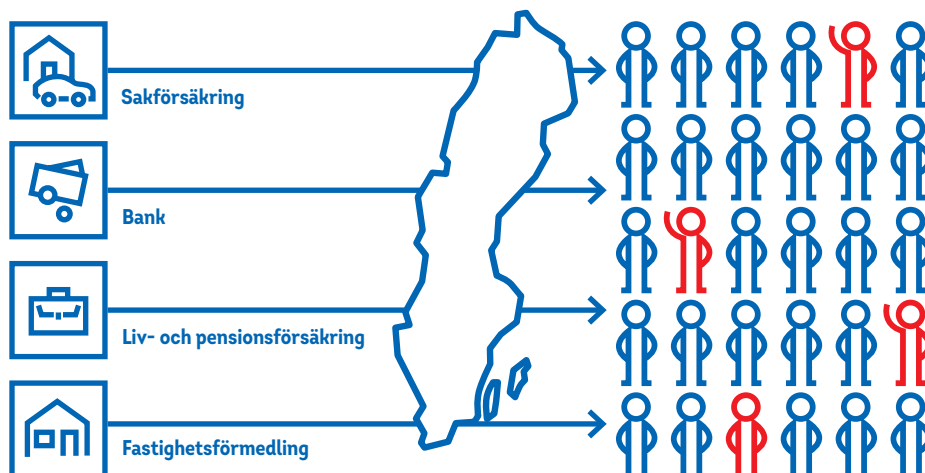
Om länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna, och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,5 miljoner kunder och cirka 5 900 medarbetare.

Erbjudande

23 lokala bolag

3,7 miljoner kunder

Det finansiella året 2018

Viktiga händelser

- Premieintäkten i sakförsäkringsrörelsen har under året ökat med 77 Mkr, motsvarande 5,6 %. Samtliga rörelsegränar har ökat i sina bestånd. Premien består till 43 % av motor- och trafikförsäkringar.
- De totala försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring, inklusive mottagen återförsäkring, ökade med 9 % till 1 092 Mkr. Vädret med bland annat halka, översvämningar, torka, åska och storm som följd, har varit en bidragande orsak till antal ökade skador och kostnader.
- Bankverksamheten har ökat affärsvolymen med 2 425 Mkr eller 8 %. Hypoteksutlåning och sparaområdet har stått för merparten av tillväxten.
- Livförsäkringsverksamheten har minskat premieinkomsten med 3 % till 878 Mkr, främst beroende på minskade premier från avtalspension där vi inte längre är valbara i fler av de stora avtalsområdena.
- Fastighetsförmedlingen är näst största aktör i Östergötland där nästan en tredjedel av förmedlingens affärer har fortsatt att generera affär i Länsförsäkringar Bank.
- Totalavkastningen på bolagets samlade tillgångar blev 4,4 % eller 361 Mkr. Detta främst beroende på en fortsatt god utveckling i bolagets fastighetsportfölj. Marknadsvärdet på bolagets placeringstillgångar uppgick vid årets slut till 8 552 Mkr.

Rörelseresultat

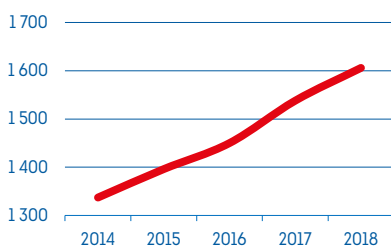
147 Mkr

Resultat före skatt

452 Mkr

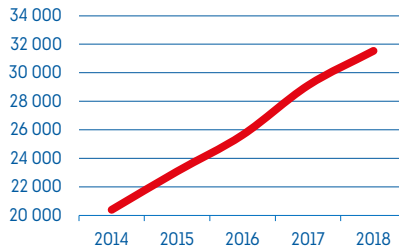
Sakförsäkring

Premiebestånd
Mkr

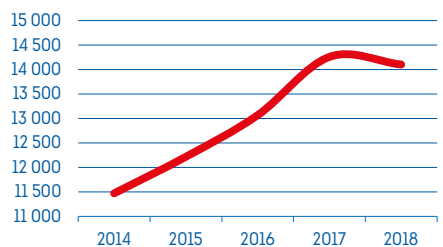
Bank

Affärsvolym
Mkr

Livförsäkring

Förvalt kapital
Mkr

Nyckeltal

Sakförsäkring

Mkr	2018	2017
Premieintäkt	1 463	1 386
Förs.ersättning	-1 092	-999
Återbäring	3	-238
Tekniskt resultat	116	-81
Totalkostnads-%	94	90

Marknadsandelar, %	2018	2017
Privat	61	61
Företag	49	50
Lantbruk	93	93
Antal kunder	199 074	198 307

Bank

Mkr	2018	2017
Inlåning	8 609	7 970
Utlåning	3 302	3 478
Bostadsutlåning	16 628	14 844
Spara	2 998	2 821

Marknadsandelar, %	2018	2017
Privat	16	16
Företag	9	8
Lantbruk	31	31
Antal kunder	66 727	64 334

Livförsäkring

Mkr	2018	2017
Försäljn. värde	1 268	1 465
Premieinkomst	878	907
Tot. förv. kapital	14 104	14 260

Marknadsandelar, %	2018	2017
Privat	22	23
Företag	26	27
Lantbruk	38	39
Antal kunder	66 161	66 536

Sammanfattat resultat

Mkr	2018	2017
Sakförsäkring	116	-81
Förmedlad affär	31	30
Kapitalavkastning	305	633
Resultat före skatt	452	583
Balansomslutning	9 621	9 379
Konsolideringsgrad	402	391

Antal anställda	347	341
Antal kunder	235 508	233 981

2018 - ett händelserikt år på många olika sätt

VD har ordet. Under 2018 har vi tillsammans gjort skillnad i Östergötland med vårt arbete att skapa trygghet och möjligheter – i allt från att hjälpa kunder som drabbades av skyfallen i somras, till att ge bidrag till östgötska lantbrukare som prövades hårt av torka och dåliga skördar. Vi har skänkt en svävar till Sjöräddningssällskapet i Arkösund, stöttat trygghetsskapande initiativ med Östgotapriset och fört dialog med såväl våra kunder som med politiker och andra lokala aktörer. Viktiga områden för diskussionerna har bland annat varit klimatförändringar och otrygghet. Det vi gör är på riktigt – det är nära och det är betydelsefullt för oss på Länsförsäkringar Östgöta och framförallt för kunderna, som också är våra ägare.

2018 var ett händelserikt år. Tack vare alla medarbetare, som hela tiden gör sitt yttersta för kunderna, hanterade vi det extremväder som klimatet ställde oss inför, samtidigt som vi levererade enligt plan. För egen del har jag genomgått en intensiv inskolning på bolaget sedan jag tillträdde som vd i augusti, med många givande möten med kunder och medarbetare. Jag har lärt känna en verksamhet som präglas av stort engagemang och hög utvecklingstakt.

Vi ägs av våra kunder i Östergötland och det viktigaste för oss är att skapa trygghet och möjligheter för östgötarna i stort och för varandra som kollegor. Samtidigt rustar vi oss för framtiden genom att än mer anpassa oss efter kundernas behov i det digitala samhället. Parallellt med att utveckla våra digitala tjänster, framförallt i vår mobilapp, genomförde vi under året vårt första digitala fullmäktigeval.

Många skador under 2018

2018 var ett år då våra kunder drabbades av många skador. Här i Östergötland var vi relativt förskonade från sommarens skogsbränder, däremot orsakade skyfall i juni stora skador i länet. Många lantbrukare i Östergötland drabbades dessutom hårt av det torra sommarvädret, inte minst ekonomiskt. För oss känns det naturligt att ställa upp i en svår situation och vi beslutade därför att hjälpa våra lantbrukskunder med rådgivningsbidrag.

Torkan ställde även till med bekymrande skador i skogen, orsakade av angrepp av granbarkborrar. Och fortfarande i detta nu pågår hårt arbete för våra skogsägare med att fälla angripen skog för att begränsa skadorna i framtiden.

Vår skadejour i synnerhet men också hela vår skadeavdelning har gjort ett fantastiskt arbete med att hjälpa östgötarna när de behöver oss. Det visar sig inte minst i höga resultat i de kundundersökningar vi gör löpande. Jag känner mig stolt och trygg i att våra strategier håller och att vi i vår grundleverans erbjuder kundupplevelser på högsta nivå.

Nöjda kunder

På temat kundnöjdhet kan vi också konstatera att Länsförsäkringar har Sveriges mest nöjda kunder i flera kategorier enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI). Vi är glada över att toppa listorna i sex kategorier: Bolån, Försäkring privat, Försäkring företag, Bank privat, Privat Pension och Fastighetsförmedling. Vi är övertygade om att det här beror på att vi finns på plats överallt i landet vilket ger oss lokalkännedom. En annan anledning till de goda betygen tror vi är vårt arbete med att förstå vad kunderna behöver, när de behöver det och i vilka kanaler.

” Vi ska fortsätta att utveckla oss i en riktning där vi tar tillvara på allas potential, samlas kring en tydlig målbild och bygga vårt lag.

Ett starkt gemensamt fokus för oss är att skapa de bästa kundupplevelserna. För att öka värdet för våra kunder, har vi under 2018 utvecklat vår verksamhet och intensifierat arbetet, tillsammans med våra medarbetare. Våra löpande kundundersökningar och toppplaceringarna i SKI bevisar att vi gör rätt. Vi kommer att fortsätta anstränga oss för att möta de förväntningar som kunderna har på oss, när det gäller lokal närvaro och effektiva digitala lösningar.

Goda resultat inom samtliga affärsområden

Vi har all anledning att vara nöjda med vårt ekonomiska resultat för 2018; samtliga affärsområden har gått med vinst och vårt förvaldade kapital har vuxit trots börsnedgångar. Sakförsäkringsrörelsen ökade

sitt bestånd under året och banken har haft en fantastisk tillväxt. Vi har hjälpt våra kunder med över 80 000 skador och sammantaget har vi attraherat 1500 nya kunder. Alla är med och bidrar till helheten!

Ingen återbäring för 2018

Ur ett skadeperspektiv har året dock varit utmanande. Både skadeersättningarna och antalet skador blev högre än under föregående år, vilket i slutändan påverkade det ekonomiska resultatet negativt. Det innebär att vi inte kommer att dela ut återbäring för 2018 års resultat. De högre skadekostnaderna och finansresultatets sammansättning är avgörande skäl till varför en återbäring uteblir.

I grunden är vi dock finansiellt starka och trots att vi kan ana en fortsatt osäkerhet i konjunkturen ser vi mycket positivt på framtiden.

Fokus framåt

Världen omkring oss förändras snabbt. Klimatförändringar, digitalisering och ökad otrygghet i delar av vårt samhälle ställer redan nya förväntningar på oss. Hela basen för vår verksamhet bygger på att våra kunder ska känna sig trygga i vardagen. Vi behöver i dialog med andra vidareutveckla oss för att hjälpa samhället hantera och förebygga konsekvenserna av förändringarna i vår omvärld. Som lokalt kundägt bolag kommer vi aldrig att tumma på leveransen till våra kunder. Vi ska ha beredskap att hjälpa dem när de har råkat ut för skador. Vi ska också satsa än mer på att undvika skador, förebygga

olyckor och guida människor till en trygg ekonomi. Under 2018 gjorde vi en kundundersökning där vi tog reda på vad som skapar otrygghet för våra kunder. Resultatet från den ligger nu till grund för våra trygghetsskapande strategier framåt, vilket gör att vi kommer ännu närmare våra kunder.

Ta tillvara på allas potential

Slutligen vill jag tacka alla medarbetare för det stora engagemang som ligger till grund för vår framgång! Vi ska fortsätta utveckla oss i en riktning där vi tar tillvara på allas potential, samlas kring en tydlig målbild och bygga vårt lag. Under 2019 har vi siktet inställt på fortsatt tillväxt inom alla affärsområden.

Vi ägs av våra kunder och vår drivkraft är att möjliggöra det de förväntar sig av oss. Med en fortsatt stark och hållbar ekonomi kan vi fortsätta jobba mot vår vision att skapa trygghet och möjligheter i Östergötland.

Tack för vår första tid tillsammans!

Stefan Nyrinder
vd Länsförsäkringar Östgöta

Den lokala banken med de mest nöjda kunderna

Bankens totala volymtillväxt i Östergötland under året 2018 blev 2 425 Mkr vilket motsvarar en tillväxt på 8 %. Detta samtidigt som vi ökar våra marknadsandelar på privat-, företags- och lantbruksmarknaden. Dessutom har vi återigen de nöjdaste bankkunderna på privatmarknaden, enligt Svenskt Kvalitetsindex.

Länsförsäkringar Bank har lokalt i Östergötland en affärsvolym på 31 537 Mkr, vilket motsvarar cirka 7,4 % av bankens totala affärsvolym. Bankens resultat lokalt 2018 blev 20,6 Mkr, vilket är bankens högsta notering hittills.

Under 2018 infördes skärpta amorteringskrav för hushåll med stora skulder, vilket fick en avkylande effekt på bostadsmarknaden. Detta tillsammans med ökad konkurrens från nya lågprisaktörer inom bankbranschen samt en volatil börs har varit de händelser som påverkat bankaffären mest under året.

Som bank är det viktigt för oss att ta samhällsansvar och samtidigt uppfylla regel-

krav utifrån att ha en god kundkännedom. Detta gör vi för att motverka element som penningtvätt och terrorism. Under 2018 har vi därför lagt ett stort fokus och resurser på att utveckla detta.

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling blev åter igen utnämnda till Sveriges bästa fastighetsförmedling 2018. Fastighetsförmedlingen bidrar på ett mycket positivt sätt till både bank- och försäkringsaffären.

Fastighetsförmedlingen är näst största aktör i länet med en marknadsandel på 23,1 %.

Antal kunder, 66 727

+2393

Marknadsandel Privatkunder, +0,4%

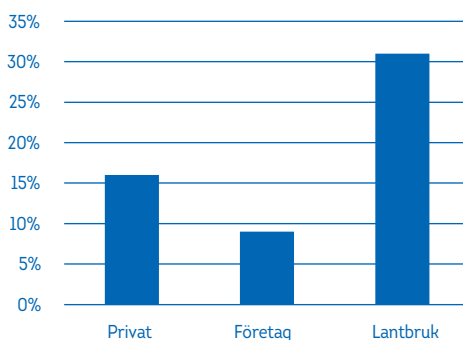
16,2%

Affärsvolym, +8%

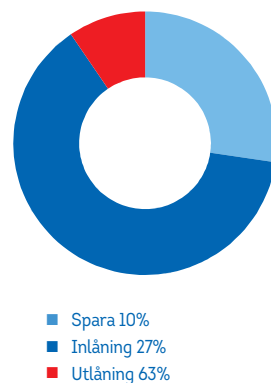
31,5 Mdr

Marknadstäckning

Affärsvolym - Andel per område

Toppbetyg och en bra utveckling av beståndet

Sakförsäkringsrörelsen ökade under året sitt bestånd med 68 Mkr, motsvarande 4,4 %. Samtliga rörelsegränar har ökat i sina bestånd. Premien består till 43 % av motor- och trafikförsäkringar. Totala premieintäkten för 2018 är 1 463 Mkr, + 6 %.

Sakförsäkringsrörelsen har under året haft en mycket bra utveckling av verksamheten med både positiv utveckling av premieintäkten och av antalet försäkringar.

Vi fick under året toppbetyg av våra sakförsäkringskunder i årets SKI-mätning inom både försäkring privat och företag.

För att få en mer rättvisande premienivå utifrån skaderisk har vi under året infört en ny tariff för personbil baserad på postnummer och svenskt körkort.

Under året har vi anpassat vårt arbete enligt den nya försäkringsdistributionslagen som bygger på EU-direktivet IDD och som trädde i kraft 1 oktober.

Arbetet innefattar bland annat hur vi jobbar med kompetens hos medarbetaren samt kunddokumentationen som kunder får vid rådgivning.

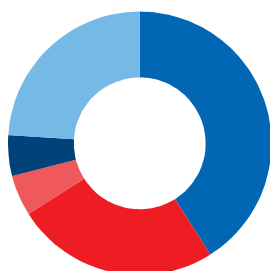
Premiebestånd, + 4,4%

1606 Mkr

Resultat

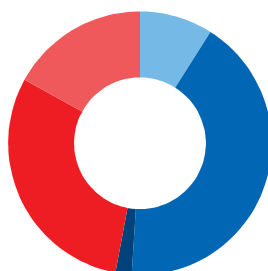
116 Mkr

Premieintäkt - Andel per rörelsegren

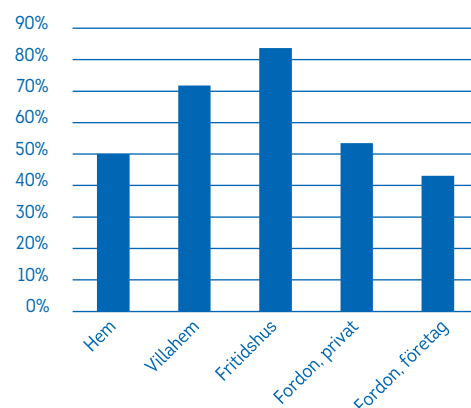
■ Hem och villa 24% ■ Sjuk- & olycksfall 5%
■ Motorfordon & trafik 41% ■ Mottagen återförsäkring 5%
■ Företag & fastighet 25%

Premieintäkt - Andel per segment

■ Lantbruk 9% ■ Företag 17%
■ Motor 42% ■ Kommun 2%
■ Privat 30%

Marknadstäckning

Fortsatt stark livaffär med hög andel nöjda kunder

Livaffären fortsätter att vara stark. För femte året i rad blev vi utsedda till bästa pensionsbolaget för privatkunder enligt Svenskt Kvalitetsindex, SKI. På företagsmarknaden hamnade vi på andra plats.

Livförsäkringsverksamheten ligger fortsatt på en hög nivå där vi är marknadsledande i Östergötland på tjänstepension.

Totalt har vi en marknadstäckning på 26 % och vi har 67 000 Liv- och Pensionskunder i Östergötland.

Vårt förvaltade försäkringskapital minskade under året med 1 % till 14,1 miljarder kronor som en följd av svängningar på börsen.

Resultatet i livverksamheten blev 10 Mkr med en marginal på 19,6%

Resultat

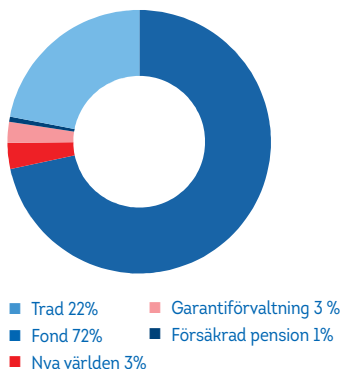
10,2 Mkr

Marknadsandel, -1%

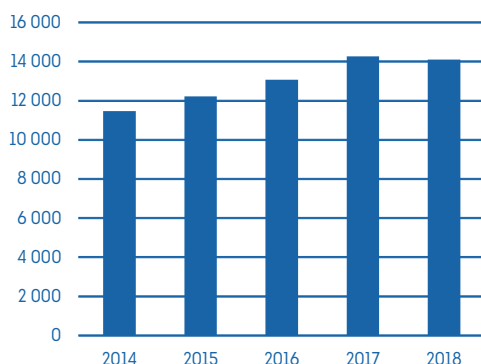
26%

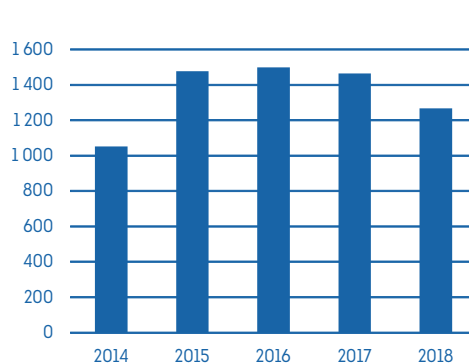
Försäkringskapital per produkt

Förvaltad kapital Mkr

Försäljningsvärde, Mkr

Lokalt ökar skadorna i antal och kostnad

Antal hanterade skador ökade med 4 500 stycken, motsvarande 6 %. Skadekostnaden i den direkta affären har under året ökat med 145 Mkr, motsvarande 16 %. Under året anmäldes 54 skador över 1 Mkr till ett totalt värde av 162 Mkr. Och våra kunder är ännu mer nöjda.

Under året har antalet hanterade skador ökat med 6 % och vädret har varit en bidragande orsak. Vi har hanterat halka, över-
svämningar, torka, skogsskador, åska och storm. Vädrets påverkan på skadeutfallet är extra tydligt hos våra lantbrukskunder.

Kundernas förtroende är fortsatt högt och vi har lyckats upprätthålla vår höga kundnöjdhet parallellt med ökningen av antalet skador. Flera stora fastighetsbränder samt kostsamma fordonskador har drabbat våra kunder under året. Den dyraste skadan uppgår till 16 Mkr.

Vår satsning på regressarbetet har gett resultat och vi överträffade vårt årsmål om 10 miljoner inbetalda regresser.

Under året har vi fått förtroendet att hantera skador för flera andra länsbolags räkning och vi skadereglerare bland annat för LF Gotland och LF Uppsalas räkning.

Som ett led i vårt trygghetsarbete har vi arbetat med att införa identifiering av kund genom mobilt bank-id i skadekundmötet och det har mottagits väl av våra kunder.

Skadekostnad

1092 Mkr

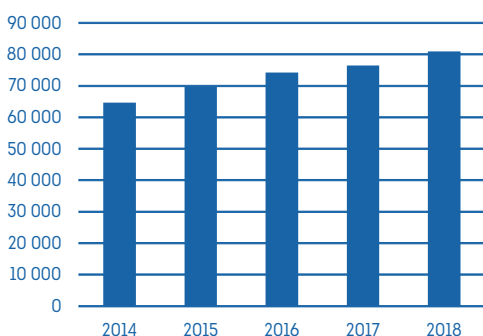
Kundnöjdhet

90%

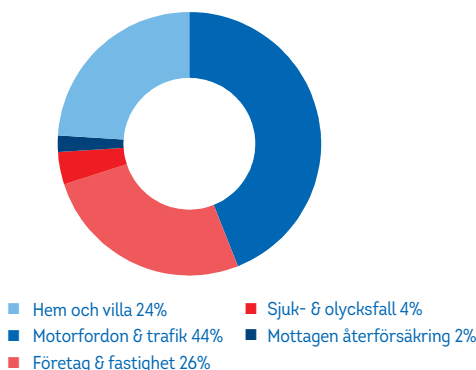
Antal skador

+6%

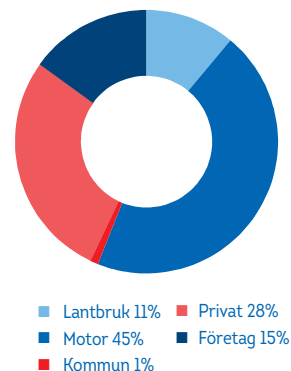
Antal skador

Försäkringsersättningar - Andel per rörelsegren

Försäkringsersättningar - Andel per segment

Kapitalförvaltning

Finansåret 2018 utvecklades till ett turbulent år på de finansiella marknaderna, präglad av politisk osäkerhet samt tecken på en inbromsande ekonomi.

Trots de svaga finansiella marknaderna uppnådde totalportföljen en avkastning på 4,4 procent. Fastigheter var det tillgångsslag som bidrog i störst utsträckning till avkastningen i portföljen medan den noterade aktieportföljen uppvisade en negativ avkastning. Det totala marknadsvärdet på bolagets portfölj uppgick vid årsskiftet till 8 552 miljoner kronor.

Kapitalförvaltningens uppgift är att garantera att Länsförsäkringar Östgöta alltid kan fullfölja sina betalningsåtaganden. Portföljen är därför robust och väldiversifierad i syfte att klara även oroliga marknadsförhållanden. Vid årsskiftet ingick 295 enskilda tillgångar i portföljen.

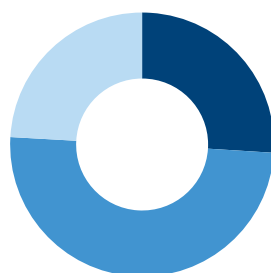
Bolagets fastighetstillgångar uppvisade en god avkastning under året och då särskilt bolagets innehav i Humlegården AB som är aktivt på Stockholms fastighetsmarknad. Bland portföljens aktietillgångar var det enbart de amerikanska tillgångarna som uppvisade en positiv avkastning under 2018. Avkastningen för bolagets ränteportfölj var relativt låg med grund i det ränteläge som rådde under året.

Länsförsäkringar Östgöta arbetar aktivt med portföljens hållbarhet. För mer information kring detta, se Hållbarhetsupplysningar under Förvaltningsberättelsen.

Finansavkastning, 361 Mkr

+4,4%

Portföljfördelning

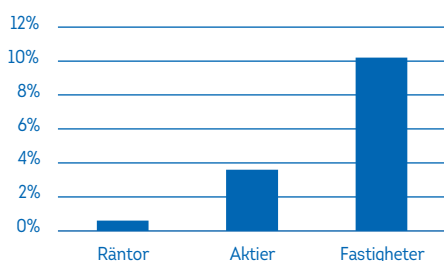

- Fastigheter 26%
- Aktier 48%
- Räntor 26%

Antal enskilda tillgångar i portföljen

295

Avkastning - per tillgångsslag

Totalt marknadsvärde portfölj

8552 Mkr

Satsningar för ett tryggare Östergötland

Genom ett starkt engagemang i det lokala samhället bidrar vi till ett tryggare Östergötland, vilket är bra för våra kunder och ägare liksom för alla som bor och verkar i Östergötland

Bolaget stödjer genom ekonomiska bidrag ett stort antal föreningar och verksamheter som på olika sätt är viktiga för ett levande, inkluderande samt växande Östergötland. Satsningar med fokus på barn och unga prioriteras och resurserna eftersträvas att fördelas jämställt och jämlikt.

Under 2018 har Länsförsäkringar Östgöta arbetat med flertalet verksamheter

såsom skadeförebyggande aktiviteter, försäkringsgenomgångar, nattfotboll i utsatta områden samt organiserandet av "Sveriges Största Brandövning".

Vidare har bolaget delat ut "Östgötapriset" till hållbara initiativ som bidrar till ökad trygghet i östgötarnas vardag samt skänkt en svävare för sjöräddning i skärgården.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för
Länsförsäkringar Östgöta avger härmed
årsredovisning för 2018, bolagets 177:e verksamhetsår.

Verksamhet

Länsförsäkringar Östgöta är ett ömsesidigt försäkringsbolag som verkar inom Östergötlands län. Privatpersoner, företag och lantbrukare erbjuds heltäckande försäkringsskydd inom sak- och livförsäkring samt banktjänster. Bolaget är marknadsledande i länet inom sakförsäkring.

Verksamheten inom skadeförsäkringsrörelsen bedrivs med egen koncession medan livförsäkring förmedlas till Länsförsäkringar Fondliv, banktjänster och fondsparande till Länsförsäkringar Bank samt djur- och grädförsäkring till Agria Djurförsäkring. Samtliga dessa bolag ingår i en koncern med Länsförsäkringar AB som moderbolag.

För de förmedlade affärerna har Länsförsäkringar Östgöta ansvaret för kundrelationen.

Total affärsvolym

Den totala affärsvolymen för bolagets affärer fördelar sig enligt nedan.

Tabell 1 - affärsvolym

Sakförsäkring, Mkr	2018
<i>Direkt försäkring före avgiven återförsäkring:</i>	
Premieintäkt	1 490
<i>Mottagen återförsäkring:</i>	
Premieintäkt	71
Livförsäkring, Mkr	
Premieinkomst	878
Finansiella tjänster, Mkr	
Bank, inlåning	8 609
Bank, utlåning	19 930
Spara (marknadsvärde)	2 998

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Östgöta ingår som ett av 23 ömsesidiga, lokala i huvudsak länsvis verksamma bolag i Länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB (LFAB), som i sin tur äger bland annat Länsförsäkringar Fondliv AB och Länsförsäkringar Bank AB. Länsförsäkringar Östgöta äger 7,46 (7,46) procent av aktierna i LFAB.

Länsförsäkringar Östgöta deltar också i Länsförsäkringsgruppens gemensamma återförsäkringssystem. Avgiven återförsäkring går till LFAB och mottagen återförsäkring kommer därifrån.

Länsförsäkringar Östgöta äger dotterbolaget Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB som tillsammans utgör koncernen.

Bolaget är självständigt och bolagsformen är ömsesidig, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets sakförsäkrings-tagare.

Dessa har inflytande över verksamheten och väljer 73 fullmäktigeledamöter som företräder dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som under året bestått av sju ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Utveckling av bolagets verksamhet, resultat och ställning

Sammanfattning

- Bolagets sakförsäkringsrörelse stärkte ytterligare sin marknadsposition i Östergötland. Premieintäkten i direkt försäkring ökade med 79 Mkr till 1 490 Mkr under året. Samtliga rörelsegränar ökade sina premiebestånd, motor med 6 procent, företag och privat med 4 procent, och lantbruk med 3 procent.
- Skadorna år 2018 ökade i antal och kostnad jämfört med föregående år. Antalet skador ökade med 6 procent, till 81 000 skador. Antalet inrapporterade skador över 1 Mkr uppgick till 54 (32) stycken och totalkostnaden för dessa uppgick till 162 (102) Mkr.
- Koncernens försäkringstekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick 2018 till 119 (157) Mkr. Det försämrade tekniska resultatet beror främst på ökade skadekostnader. Samtidigt har reserver i den mottagna försäkringsaffären för motsvarande 33 Mkr lösts upp. Dessa reservupplösningar neutraliserar delvis resultateffekten av de ökade skadekostnaderna.
- Koncernens finansportfölj uppvisade ett resultat på 361 (692) Mkr. Totalavkastning blev 4,4 (9,1) procent. Bolagets fastighetsportfölj samt aktierna i LFAB bidrog sammantaget med 395 Mkr av finansresultatet.
- Bolagets bankverksamhet utvecklades positivt under 2018. Affärsvolymen, det vill säga den samlade förändringen av inlåning, utlåning och fondkapital, ökade med 8 procent eller 2,4 Mdr till totalt 31,5 Mdr. Verksamhetens resultat ökade till 20,6 (18,2) Mkr.
- Inom bolagets livverksamhet minskade inbetalda premier i förhållande till 2017 med 3 procent till 878 Mkr. Försäljningen minskade med 13 procent. Livverksamhetens resultat uppgick till 10,2 (12,0) Mkr.
- Det sammanlagda rörelseresultatet före återbäring för sak- och livförsäkring samt bankverksamheten uppgick till 150 (187) Mkr. Koncernens resultat före skatt blev en vinst på 452 (583) Mkr. Det försämrade resultatet beror främst på högre skadekostnader samt lägre kapitalavkastning.
- Länsförsäkringar Östgöta var fortsatt franchisegivare åt Länsförsäkringar Fastighetsförmedlings verksamheter i Östergötland. Fastighetsförmedlingen var under 2018 länets näst största mäklare av villor och fritidshus.

Premieintäkt och marknad

Total premieintäkt före avgiven återförsäkring uppgick till 1 561 Mkr (1 486) Mkr. Uppdelningen av premieintäkten mellan direkt försäkring och mottagen återförsäkring framgår av tabell 2.

Tabell 2 - premieintäkt

Premieintäkt, Mkr	2018	2017
Direkt försäkring	1 490	1 411
Hem, villa, fritidshus	365	347
Företag, kommun, lantbruk	423	402
Motorfordon	414	380
Trafik	214	218
Olycksfall	73	63
Mottagen återförsäkring:	71	75
Summa	1 561	1 486
Avgiven återförsäkring	- 98	- 100
Premieintäkt efter avgiven återförsäkring	1 463	1 386

Premieökningen i den direkta affären blev 79 Mkr eller 5,6 procent. Motsvarande ökning under 2017 var 61 Mkr och 4,5 procent.

Marknadsandelarna för bolagets sakförsäkringar redovisas i tabell 3. Redovisningen avser bolagets marknadsandelar i Östergötlands län.

Tabell 3 - marknadsandelar

Marknadstäckning, %	2018	2017
Direkt försäkring		
Hem	50	51
Villahem	72	72
Fritidshus	84	84
Trafikförsäkringspliktiga fordon totalt, privat	54	54
Trafikförsäkringspliktiga fordon totalt, företag	43	42

Skador

Under året 2018 ökade antal skador med 6 procent till 81 000, främst beroende på ökad skadefrekvens. Skador som översteg 1 Mkr ökade till 54 (32) stycken och kostnaden för dessa skador ökade till totalt 162 (102) Mkr.

De totala försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring, inkl. mottagen återförsäkring, ökade till 1 092 (999) Mkr. Skadekostnaden inklusive skaderegleringskostnader i den direkta försäkringsaffären blev 1 071 (932) Mkr.

Fyra skador har inrapporterats med en skadekostnad som har överstigit bolagets självbehåll. Två större fastighetsbränder, en ansvarsskada samt stöld av exklusiv personbil.

I direkt försäkring, exklusive Motorfordon, reglerades 40 000 (38 500) skador. Skadekostnaden, exklusive skaderegleringskostnader, uppgick till 579 (463) Mkr.

För motorfordonsförsäkring, inklusive Trafik, reglerades 41 000 (38 000) skador. Skadekostnaden för motorfordonsförsäkring, exklusive skaderegleringskostnader uppgick till 472 (448) Mkr.

Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador medförde en positiv resultateffekt i direkt försäkring på

77 (76) Mkr. Resultatanalysen redovisar hur avvecklingsresultatet fördelas på olika produktområden.

Livförsäkring

Bolagets premieinkomst minskade med 3 procent och försäljningen minskade med 13 procent jämfört med 2017. Som ett resultat av den negativa börsutvecklingen minskade förvaltat kapital med 1 procent och uppgick vid årsskiftet till 14,1 Mdr (14,3). Livförsäkringsverksamheten uppvisade ett resultat på 10,2 (12,0) Mkr.

Tabell 4 - livförsäkringsverksamheten

Mkr	2018	2017
Försäljningsvärde	1 268	1 465
Premieinkomst	878	907
Förvaltat kapital	14 104	14 260

Bank

Bankverksamheten i Länsförsäkringar Östgöta hade under året en positiv tillväxt och affärsvolymen ökade med 8 procent eller 2 425 Mkr till 31 537 Mkr. Hypotekslåning och inlåning stod för merparten av tillväxten. Verksamhetens resultat blev 20,6 (18,2) Mkr efter kreditförluster.

Tabell 5 - bankverksamheten

Mkr	2018	2017
Antal kunder (st.)	66 727	64 334
Antal vardagsekonomikunder	40 377	37 214
Inlåning	8 609	7 970
Utlåning	19 930	18 322
Spara	2 998	2 821
Affärsvolym	31 537	29 113

Fastighetsförmedling

Fastighetsförmedlingen i Östergötland finns representerade i Linköping, Motala, Norrköping, Mjölby och Kisa, det vill säga på samtliga orter där bolaget har kontor. Marknadsandelen ökade under året från 20,4 procent till 23,1 procent.

Tabell 6 - fastighetsförmedling

Mkr	2018	2017
Antal försäljningar i länet	635	606
Andel av total marknad i länet %	23	20
Andel finansiering till LF Hypotek %	28	30

Kapitalförvaltning

2018 var ett turbulent år för världens finansiella marknader, präglad av politisk osäkerhet samt tecken på en inbromsande ekonomi. Från kraftiga uppgångar under årets första halva till stora nedgångar under den andra. Världsindex för aktier, MSCI World, och Stockholmsbörsen sjönk med -8,7 respektive -4,6 procent (i lokal valuta) under året. Svenskt ränteindex avslutade året med en avkastning på 1,0 procent.

Den svenska kronan försvagades gentemot amerikanska dollar samt euron under 2018. Då bolagets utländska aktieinvesteringar förvaltas med öppna valutapositioner hade detta sammantaget en positiv effekt på motsvarande 1,0 procent på finansresultatet.

Bolagets fastighetsinvesteringar hade en positiv utveckling under året. Egna fastigheter hade en totalavkastning på 6,1 (10) procent medan innehavet i Humlegården Fastigheter AB avkastade 17,8 (21) procent. Den sammanlagda avkastningen för hela fastighetsportföljen under 2018 blev 201 Mkr eller 10,2 (14) procent.

Marknadsvärdet på bolagets placeringstillgångar, inklusive rörelsefastighet, uppgick vid verksamhetsårets slut till 8 552 (8 200) Mkr.

Totalavkastningen på 4,4 (9,1) procent på förvaltade tillgångar redovisas i tabell 7. Resultatet för direktägda fastigheter i tabellen inkluderar 11 Mkr i interna hyror samt värdeförändringen i rörelsefastigheten. Bolagets aktier i Humlegården Fastigheter AB redovisas nedan som Fastighetsbolag. Posten likvida medel avser moderbolagets bankmedel och i dess totalresultat inkluderas bankräntor och utländska skatter medan det finansiella resultatet i den mottagna återförsäkringen exkluderas. Övriga poster avser koncernnivå.

Resultat

Årets sammanlagda resultat för koncernen före skatt uppgick till 452 (583) Mkr och efter skatt till 415 (480) Mkr.

Försäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick till 119 (157 Mkr). Summan av bolagets försäkringstekniska resultat före återbäring och rabatter samt resultaten i liv- och bankaffären uppgick till 150 (187) Mkr.

Bolaget kommer inte att utbetala återbäring på 2018 års resultat. Skadekostnaden inklusive skaderegleringskostnader i den direkta försäkringsaffären ökade med 15 procent. Samtidigt uppvisar finansportföljerna ett blandat resultat där onoterade tillgångar såsom LFAB aktier och fastighetsrelaterade tillgångar bidragit med en positiv avkastning medan likvida noterade aktier och ränteplaceringar tillsammans har haft en negativ utveckling. De högre skadekostnaderna och finansresultatets sammansättning är avgörande skäl till varför en återbäring uteblir.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess slut

Under augusti månad tillträdde Stefan Nyrinder som verkställande direktör. Stefan var tidigare verkställande direktör för Ikanobanken.

Det tidigare helägda dotterbolaget Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB har likviderats under 2018.

Ett avtal träffades under året mellan LFAB och Toyota rörande märkesförsäkring. Avtalet innebär att Länsförsäkringar blir försäkringsgivare till Toyotas vagnskadegarantiprogram. Efter att vagnskadegarantin gått ut erbjuds Toyotabilägaren att försäkra fordonet i det lokala länsförsäkringsbolaget.

Förväntad utveckling för 2019

Enligt bolagets målsättning för 2019 bör affärgrenarna sak, liv och bank ha en sammanlagd affärsmarginal på 4,4 procent. Det kan komma att infrias om skadeutvecklingen blir enligt förväntningar samt att liv och bank fortsätter sin positiva utveckling. Avkastningen på bolagets placeringstillgångar förväntas bli 2,8 procent för 2019.

Tabell 7 - totalavkastningstabell

Tillgångsslag	Markn. Värde 2017-12-31	Omplac. Ins/Uttag	Markn. Värde 2018-12-31	Direktavkastning	Resultat	Totalavkastning	Vikt 2017-12-31	Vikt 2018-12-31
Ränteportfölj	2 129 536	135 865	2 238 933	40 030	13 562	0,6%	26,0%	26,2%
Penningmarkn & Obligationer	1 942 301	187 915	2 103 419	35 535	8 739	0,4%	23,7%	24,6%
Likvida medel	187 235	- 52 050	135 514	4 495	4 823	1,8%	2,3%	1,6%
Aktieportfölj	4 091 314	8 345	4 142 927	102 253	145 521	3,7%	49,9%	48,4%
Svenska aktier	762 117	107 694	764 841	53 266	- 51 703	- 6,7%	9,3%	8,9%
Utländska aktier	1 537 613	- 90 358	1 417 238	25 351	- 4 667	- 0,3%	18,8%	16,6%
LF AB	1 724 272	0	1 895 615	22 357	193 699	11,3%	21,0%	22,2%
Övr. onoterade innehav	67 312	- 8 990	65 234	1 279	8 192	14,8%	0,8%	0,8%
Fastighetsportfölj	1 978 745	0	2 169 728	10 493	201 476	10,2%	24,1%	25,4%
Direktägda fastigheter	1 282 050	0	1 349 150	10 493	77 593	6,1 %	15,6%	15,8%
Fastighetsbolag	696 695	0	820 578	0	123 883	17,8%	8,5%	9,6%
Totalt	8 199 595	144 210	8 551 588	152 776	360 559	4,4%	100%	100%

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som bolaget står inför

Försäkringsrisker

Bolaget tecknar direkt skadeförsäkring och mottagen skade-återförsäkring inom områdena sjukdom- och olycksfalls-försäkring, egendom-, ansvar-, motorfordon- och trafik-försäkring samt mottagen livåterförsäkring. Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms ha samma riskprofil som tidigare år. Den genomsnittliga skadeprocenten för egen räkning på 71 (72) procent under den senaste 5-årsperioden återspeglar försäkringsrisken.

Den mottagna affären består huvudsakligen av svensk affär. Premieintäkten uppgick under verksamhetsåret till 71 (75) Mkr eller 5 (5) procent av den totala premieintäkten efter avgiven återförsäkring.

Den största risken i mottagen affär är på 3,0 miljoner euro eller cirka 30,4 Mkr, vilket är oförändrat från föregående år.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de övriga länsbolagen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen - per riskslag - fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen har som syfte att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Aktiekursrisker

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser, detta oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade till en enskild specifik aktie eller dess emittent eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas på marknaden.

Totalt har bolaget en exponering av noterade aktier på cirka 2 182 (2 300) Mkr. Bolaget begränsar risken i aktieportföljen genom att investera i olika bolag, branscher och geografiska regioner.

Valutarisker

Valutarisker uppgick till 14 (16) procent av placeringstillgångarna och bestod av bolagets positioner av utländska aktier. De totala valutapositionerna uppgick på balansdagen till 1 225 Mkr investerade i fem olika valutor. Dessa positioner är helt öppna. USD-exponeringen svarar för 60 procent av de utländska valutorna eller 9 procent av det totala placeringskapitalet. Placeringarna i EUR, GBP, CHF och DKK var 20, 11, 8 respektive 1 procent av de utländska valutapositionerna. Som andel av det totala placeringskapitalet var positionerna i EUR, GBP, CHF och DKK 3, 2, 1 respektive 0,1 procent. För ytterligare information avseende bolagets hantering av valutarisk, se not 2.

Ränte- och kreditrisker i obligationsportföljen

Ränterisken i bolagets obligationsportfölj var vid årsskiftet 1,7 (1,5) procent. Detta innebär att obligationernas marknadsvärde förändras med 1,7 (1,5) procent om marknadsräntan förändras med 1 procent.

Investeringar i räntebärande papper sker till övervägande del i instrument utgivna av stat, företag eller kreditinstitut som av externa bedömare, i enlighet med en internationell rating, betraktas som säkra. Kreditrisken i ränteportföljen får därför anses vara låg.

Kreditrisk för bank

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras bolagets ersättning för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår det även att Länsförsäkringar Östgötas provisionersättning ska avräknas belopp om minst 80 % motsvarande de kreditförluster som Länsförsäkringar Bank bedömer kommer att belasta den lokala bankverksamheten. Avtalet innehåller en begränsning vilken innebär att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till värdet av samtliga framtida utbetalningar av provisionersättning från Länsförsäkringar Bank.

Hållbarhetsupplysningar

Enligt ÅRL 6 kapitlet 12 § redovisas hållbarhetsupplysningar i frågor rörande miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter samt motverkande av korruption. Upplysningarna inkluderar information om affärsmodell, väsentliga risker, policys relaterade till frågorna och resultatet utav dessa samt centrala resultatindikatorer.

I stycket Miljö nedan redovisas hållbarhetsupplysningar inom området miljö. I stycket Kapitalförvaltning redovisas upplysningar kopplade till områdena miljö, respekt för mänskliga rättigheter samt motverkande av korruption. I stycket Medarbetare redovisas upplysningar rörande områdena personal, respekt för mänskliga rättigheter samt motverkande av korruption. I stycket Samhällsengagemang redovisas upplysningar gällande området sociala förhållanden.

Länsförsäkringar Östgöta erbjuder privatpersoner, företag och lantbrukare ett heltäckande försäkringsskydd inom sak- och livförsäkring samt banktjänster. Med utgångspunkt från denna affärsmodell skall bolagets hållbarhetsarbete skapa ett långsiktigt ekonomiskt, miljömässigt och socialt värde för bolaget, dess kunder/delägare och region.

I bolagets Hållbarhetspolicy stadgas att varje affärsområde och avdelning ansvarar för att integrera hållbarhet i affärsplaneringen samt för att sätta affärs- och verksamhetsmål som driver verksamheten på ett hållbart och ansvarsfullt sätt. Vägledande för hållbarhetsarbetet är den internationella standarden ISO26000.

Arbetet med att identifiera risker ur ett hållbarhetsperspektiv görs bland annat genom en risk- och konsekvensanalys. De risker som identifieras inom ramen för analysen hanteras genom att relevanta styrdokument upprättas av ansvarig funktion. Styrdokumentet revideras årligen och fastställs av företagsledningen eller av bolagets styrelse. Dessa policys och riktlinjer styr sedan bolagets hållbarhetsarbete.

I nedanstående tabell redovisas de policys och riktlinjer i vilka hållbarhetsarbetets praktiska tillämpning regleras.

Tabell 8 – Policy och Riktlinjer med hållbarhetsinriktning

Policy
Hållbarhet
Säkerhet
Behandling av personuppgifter
Inköp
Placeringar
HR
Riktlinje
Hantering av sekretess
Mot otillåtna förmåner
Placeringar
Mot kränkande särbehandling
Uppförandekod för medarbetare
Uppförandekod för leverantörer
Sponsring

Miljö

Styrdokument

Länsförsäkringar Östgötas miljöarbete regleras i bolagets Hållbarhetspolicy. I denna fastläggs att bolaget ska följa upp och rapportera kring bolagets koldioxidemissioner från områdena energi, papper och tjänsteresor samt arbeta för att minimera dessa. Vidare ska bolaget arbeta för att påverka samt vägleda kunder, leverantörer och andra intressenter till att ta miljöhänsyn i syfte att minimera negativ inverkan på miljön.

I bolagets Uppförandekod för leverantörer anges att bolaget förväntar sig att dess leverantörer och samarbetspartners respekterar internationellt erkända konventioner inom områden såsom miljö, mänskliga rättigheter och arbetsmiljöfrågor. Uppförandekoden för leverantörer grundar sig på FN:s Global Compact.

Väsentliga risker

Systematiska och stora förändringar i klimatet kan påverka försäkringsverksamheten i storm- och översvämningsdrabbade områden. Detta kan leda till varumärkes- samt ryktesrisk för bolaget och eventuellt medföra krav på förändringar i affärsmodellen.

Otillräckliga reduktioner av bolagets egna utsläpp. Detta kan leda till varumärkes- samt ryktesrisk.

Bristfälliga krav på leverantörer och samarbetspartners i frågor som rör miljö, mänskliga rättigheter och arbetsmiljöfrågor. Detta kan leda till varumärkes- samt ryktesrisk men också operationell risk med fördröjade inköpskostnader.

Arbetssätt

Genom ett miljöledningssystem, baserat på ISO 14001, samlas uppgifter in om verksamhetens negativa inverkan på miljön. Under 2018 uppgick den negativa miljöpåverkan till 239 (254) ton koldioxid vilket orsakades av energiförbrukningen från arbetsytor, tjänsteresor och pappersanvändning.

Bolaget har fastställt ett mål om att reducera de totala koldioxidemissionerna med sex procent till 2019, jämfört med 2016 års nivå. Under 2016 uppgick emissionerna sammantaget till 261 ton. De totala koldioxidemissionerna har således minskat med 8 procent mellan åren 2016 och 2018.

Tabell 9 – bolagets utsläpp

Ton Co2	2018	2017
Scope 1	38	38
Scope 2	113	135
Scope 3	88	81

Utsläppen beräknas enligt GHG-protokollet som är en internationell standard för mätning och rapportering av växthusgasutsläpp. Scope 1 består av bolagets direkta utsläpp, exempelvis från resor och företagsägda bilar. Scope 2 består av bolagets indirekta utsläpp vilka exempelvis kommer från uppvärmningen av kontorslokaler. Övriga indirekta utsläpp, Scope 3, inkluderar utsläpp från pappersförbrukningen och tjänsteresor genomförda i privatägda bilar.

Som ett led i arbetet med att reducera bolagets koldioxid-emissioner finns solceller installerade på huvudkontoret i Linköping samt på bolagets fastighet i Norrköping. Solanläggningen i Linköping är på 45 KW medan den i Norrköping är på 71 KW. Den sammanlagda elproduktionen under 2018 uppgick till cirka 86 MWh.

De medarbetare på Länsförsäkringar Östgöta som tecknar någon form av leverantörsavtal ska ha kännedom om innehållet i Uppförandekoden för leverantörer och ska säkerställa att koden adderas som bilaga till varje leverantörsavtal. Bolaget kommer att säkerställa att uppförandekoden efterlevs genom att be leverantörerna lämna uppgifter och genom kontroller.

Kapitalförvaltning

Styrdokument

I Länsförsäkringar Östgötas Placeringspolicy anges att bolagets utgångspunkt är att företag som arbetar integrerat med hållbarhetsfrågor i sin verksamhet skapar bättre förutsättningar för sin långsiktiga utveckling. Hållbarhetsfrågor ska därför också utgöra en del av bolagets investeringsprocess.

Väsentliga risker

Investeringar i företag som inte arbetar med hållbarhetsfrågor kan komma att utgöra en finansiell risk då verksamheten kan bli ifrågasatt och tvingas upphöra. En investering i ett sådant företag kan därutöver komma att innebära varumärkes- samt ryktesrisk för Länsförsäkringar Östgöta. Detta då bolaget kan bli associerat med aktiviteter som strider mot dess värdegrund, vilken baseras på internationella konventioner inom exempelvis mänskliga rättigheter.

Arbetssätt

Bolaget arbetar med exkludering gällande de direktägda placeringstillgångarna vilket innebär att företag som ingår på den exkluderingslista LFAB upprättar utesluts ur portföljen. Listan baseras på Global Ethical Standard (GES) och utgörs av företag kopplade till kränkningar av internationella konventioner inom områden såsom mänskliga rättigheter, arbetsrätt, korruption och miljö. Dessa företag har heller inte tillmötesgått förändringskrav som ställts på dem vid särskilda dialoger mellan aktieägare och företag. Listan utgörs därutöver av företag kopplade till kontroversiella vapen (kärnvapen, klusterbomber och antipersonella landminor). Kontroll av bolagets noterade aktieinnehav gentemot listan sker regelbundet samt vid nyinvestering.

Tabell 10 – exkluderade bolag

Uteslutningsgrund	2018	2017
Kärnvapen	23	18
Mänskliga rättigheter	7	9
Kontroversiella vapen	4	4
Miljö	2	1
Arbetsrätt	1	1
Totalt	37	33

Gällande de indirekt ägda placeringstillgångarna, såsom fonder, ställer bolaget krav på att externa förvaltare tillämpar ett strukturerat hållbarhetsarbete.

Utsläppsmått

Nedan presenteras två utsläppsmått för bolagets noterade aktieportfölj. Beräkningarna baseras på senast tillgänglig data från finanssystemet Bloomberg och har en täckningsgrad på 62 procent.

1. Koldioxidavtryck i enlighet med Svensk Försäkrings rekommendation. Bolagets ägarandel av innehavens absoluta utsläpp av koldioxidequivivalenter (Scope 1 och 2 enligt GHG-protokollet) mätt i ton relateras till ägarandelen av innehavens intäkter i miljoner kronor.
2. Koldioxidintensitet, viktat medeltal, i enlighet med TCFD:s (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) rekommendation. Innehavens andel av portföljen multipliceras med respektive innehav koldioxidavtryck mätt i ton koldioxidekvivalenter och sedan summeras dessa.

Tabell 11 – utsläppsmått noterade aktieportföljen

Ton CO2e	2018	2017
Koldioxidavtryck	15,73	14,28
Viktad koldioxidintensitet	7,68	7,72

Medarbetare

Styrdokument

I Länsförsäkringar Östgötas Uppförandekod regleras vad som förväntas av bolagets medarbetare i uppförandefrågor. Koden berör områden såsom informationssäkerhet, inköp, hantering av intressekonflikter och klagomålshantering. Vidare anges i bolagets Riktlinje mot kränkande särbehandling att inte någon form av kränkande särbehandling accepteras.

Bolaget tar avstånd från korruption och i bolagets Riktlinje mot otillåtna förmåner fastläggs att det inte är tillåtet för medarbetare eller styrelseledamöter att ta emot gåvor eller låta sig bjudas på någonting vars värde skulle kunna väcka misstanke om att syftet är att främja tredje mans intresse.

I bolagets Riktlinje för hantering av sekretess anges hur medarbetare ska agera för att säkerställa en väl fungerande hantering av sekretess inom Länsförsäkringar Östgöta samt för att förhindra spridning av uppgifter om bolaget eller dess kunder till obehöriga.

Väsentliga risker

Att bolagets medarbetare eller styrelseledamöter brister i förväntat agerande och därigenom bryter mot ovan nämnda riktlinjer. Detta kan innebära risk för att bolaget utnyttjas för korruption, bedrägerier, penningtvätt eller finansiering av terrorism. Vidare kan ett sådant agerande leda till varumärkes- samt ryktesrisk för bolaget.

Arbetsätt

För att Länsförsäkringar Östgötas medarbetare ska vara medvetna om vilka förväntningar bolaget har på dem genomgår samtliga medarbetare årligen dels en utbildning i Uppförandekoden dels i GDPR. Chefer i bolaget följer upp att medarbetare känner till och förstår innebörden av Uppförandekoden under genomgång av målkontrakt.

Bolagets medarbetare inom bank genomgår därutöver utbildning i penningtvätt samt sekretess. Penningtvättslagen,

Lag (2017:630), ställer tydliga krav på bolaget vad gäller kännedom om bankens kunder och deras bankaffärer. Banken måste ha förståelse för syftet med affärsförhållandet och för de transaktioner kunderna vill genomföra. För att uppfylla dessa krav ställer bankmedarbetare särskilda frågor till såväl nyblivna som existerande kunder i banken vid exempelvis transaktioner som uppfattas som ovanliga. Genom att ställa dessa frågor kan penningtvätt samt finansiering av terrorism upptäckas och rapporteras.

För att motverka förekomsten av intressekonflikter och jäv gör företagsledningen en årlig intressekonfliktsanalys. Analysen behandlar hur ersättningssystem till anställda och förmedlare kan påverka risktagandet i verksamheten. Behörigheten att rabattera kunder utifrån en intressekonflikt samt den personliga relationen mellan en skadekund och skaderegleraren hanteras också i analysen.

Bolaget har även fastställt en process för incidenthantering. Alla Länsförsäkringar Östgötas medarbetare är skyldiga att rapportera oönskade händelser i syfte att avhjälpa strukturella fel i verksamheten och på så sätt öka skyddet för bolagets kunder. Vidare har bolaget en visselblåsningsrutin tillgänglig för dess medarbetare i syfte att motverka brott i verksamheten. Inom ramen för denna ges medarbetare möjlighet att anmäla sina iakttagelser direkt till bolagets compliancefunktion.

Medarbetarstatistik

Länsförsäkringar Östgöta har, omräknat till helårsanställda, 345 (338) medarbetare, varav 56 (58) procent kvinnor och 44 (42) procent män. Medelåldern uppgår till 43 (43) år. Av bolagets 36 ledare är 42 (44) procent kvinnor och 58 (56) procent män.

Bemanningsbehovet var stort under året och totalt nyrekryterades 41 (30) tillsvidareanställda. Den interna rörligheten har ökat under de senaste åren, så även under 2018. Detta skapar möjligheter för medarbetare som vill utvecklas och gå vidare i sin karriär inom bolaget eller inom LF-gruppen. Alla lediga tjänster utannonseras internt och vid behov externt.

Arbetsmiljö

Alla medarbetare erbjuds ett friskvårdsbidrag för att kunna träna och motionera. Sjukfrånvaron under 2018 uppgick till 3,5 (3,4) procent. Alla medarbetare har en sjukvårdsförsäkring som ger snabb tillgång till privat vård. I försäkringen ingår även sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd samt förebyggande hälso-tjänster. Både hälsa och prestation följs upp kontinuerligt mellan chef och medarbetare. Dialog med medarbetarna sker också via en årlig medarbetarundersökning.

Samhällsengagemang

Styrdokument

Syftet med bolagets samhällsaktiviteter är att öka tryggheten och gemenskapen i Östergötland. I bolagets Riktlinje för sponsring fastställs att arbetet med detta ska bidra till att bolagets vision och långsiktiga mål uppnås samt till att Länsförsäkringar Östgötas varumärke stärks. Genom sponsring tar bolaget ett aktivt samhällsengagemang.

Väsentliga risker

Bristande uppföljning och utvärdering av de föreningar samt verksamheter som bolaget stödjer ekonomiskt kan leda till varumärkes- samt ryktesrisk om dessas aktiviteter är oförenliga med bolagets värdegrund.

Arbetsätt

Bolaget stödjer genom ekonomiska bidrag ett stort antal föreningar och verksamheter som på olika sätt är viktiga för ett levande, inkluderande samt växande Östergötland. Satsningar med fokus på barn och unga prioriteras och resurserna eftersträvas fördelas jämställt och jämlikt.

Innan Länsförsäkringar Östgöta påbörjar eller förnyar ett sponsringsavtal med en förening vars verksamhet innebär direkt eller regelbunden kontakt med barn, kräver bolaget ett begränsat utdrag ur belastningsregistret för föreningens samtliga ledare. Bolaget arbetar vidare med ett framtagande av en process för uppföljning och kontroll av sponsrade verksamheter.

Under 2018 har Länsförsäkringar Östgöta arbetat med flertalet verksamheter såsom skadeförebyggande aktiviteter, försäkringsgenomgångar, nattfotboll i utsatta områden samt organiserandet av "Sveriges Största Brandövning". Vidare har bolaget delat ut "Östgötapriset" till hållbara initiativ som bidrar till ökad trygghet i östgötarnas vardag samt skänkt en svävare för sjöräddning i skärgården.

Kriskommittén

Bolagets ledningsgrupp ansvarar för det strategiska krisarbetet. Ledningsgruppen har en krishanteringsgrupp till sitt förfogande, som ansvarar för det operativa krisarbetet. Genom kontinuitetsplaner och beredskapsplaner ska bolagets affärskritiska processer fortsätta på en godtagbar nivå tills verksamheten går att återställa till ett normalt läge. Krishanteringsgruppen har under 2018 genomfört en repetitionsutbildning i stabsmetodik med tillhörande krisövning där övningsexemplen innehöll realistiska scenarier och där alla ansvarsområden inom krishanteringsgruppen vidrörts. Syftet med övningen var att testa beredskapsplaner, kontinuitetsplaner och att öva stabsmetodik.

Dotterbolag

Länsförsäkringar Östgöta har ett helägt dotterbolag Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB och äger aktier i Fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Östgöta (522001-1224) och Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB (556666-1111).

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att 3 054 Mkr balanseras i ny räkning.

Tabell 12 -vinstdisposition

Vinstdisposition	2018
Årets resultat i moderbolaget	210 Mkr
Jämte balanserade vinstmedel om	2 844 Mkr
Summa	3 054 Mkr

Femårsöversikt för koncernen (tkr)

Resultat	2018	2017	2016	2015	2014**
Premieintäkt	1 463 210	1 386 054	1 327 276	1 260 685	1 262 113
Premieinkomst	1 489 666	1 427 794	1 345 808	1 287 064	1 287 335
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	27 615	21 221	28 059	11 147	3 751
Försäkringsärsättningar	-1 092 058	-998 794	-964 404	-897 957	-825 717
Återbäring och rabatter	2 618	-237 563	-226 052	-206 533	-224 700
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	116 486	-80 557	-126 725	-82 167	-12 230
Årets resultat	415 309	479 972	385 924	262 986	478 555
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar (värderade till verkligt värde)	8 281 384	7 874 426	7 304 733	6 746 182	6 191 527
Försäkringstekniska avsättningar	2 909 911	3 004 032	2 859 720	2 709 628	2 632 118
Konsolideringskapital	5 982 843	5 576 806	4 986 851	4 520 657	4 234 984
Kapitalbas *	-	-	-	4 420 576	4 075 221
Erforderlig solvensmarginal *	-	-	-	248 729	242 413
Konsolideringsgrad	402%	391%	371%	351%	329%
Solvensrelaterade uppgifter					
Kapitalbas, primärkapital	5 816 882	5 339 350	5 007 109	-	-
Minimikapital	523 108	570 018	498 605	-	-
Solvenskapitalkrav	2 092 430	2 280 071	1 994 419	-	-
Nyckeltal					
Resultat av skadeförsäkringsrörelsen (efter avgiven återförsäkring)					
Skadeprocent	75%	72%	73%	71%	65%
Driftskostnadsprocent	19%	18%	21%	19%	17%
Totalkostnadsprocent	94%	90%	94%	91%	83%
Totalavkastning	4,4%	9,1%	9,3%	6,5%	12,1%
Övrigt					
Driftskostnad för egen räkning	-279 146	-244 817	-281 056	-245 337	-216 297
Återstående kapitalavkastning	304 985	633 147	592 721	386 477	620 247
Resultat förmedlad liv-, bank- och fondaffär	30 711	30 172	-1 967	12 451	-720
Resultat före skatt	452 182	582 762	464 029	316 761	607 297

För definitioner hänvisas till avsnittet "Ord och uttryck"

* Värden avser moderbolaget. Från och med 2016 redovisas Solvensrelaterade uppgifter enligt Solvens2-regelverket.

** Värden för 2014 har omvärderats med hänsyn till retroaktiv tillämpning av ny redovisningsprincip, se not 1.

Resultaträkning för koncernen (tkr)

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE	Not	2018	2017
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	1-2		
Premieinkomst	3	1 587 580	1 527 873
Premier för avgiven återförsäkring		-97 914	-100 078
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-26 456	-41 740
		1 463 210	1 386 054
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	27 615	21 221
Övriga tekniska kostnader	7	-5 754	-6 658
Försäkringsärsättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsärsättningar	5		
Före avgiven återförsäkring		-1 036 820	-973 578
Återförsäkrarens andel		60 341	60 802
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-47 893	-44 134
Återförsäkrarens andel		-67 685	-41 884
		-1 092 058	-998 794
Återbäring och rabatter	8	2 618	-237 563
Driftskostnader	6, 33-36	-279 146	-244 817
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		116 486	-80 557
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		116 486	-80 557
Kapitalavkastning, intäkter	9	377 888	253 113
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	189 983	575 660
Kapitalavkastning, kostnader	9	-112 554	-164 832
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-122 717	-9 573
Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	4	-27 615	-21 221
Intäkter förmedlad livaffär		51 734	53 538
Kostnader förmedlad livaffär		-41 579	-41 575
Resultat livaffär		10 155	11 963
Intäkter förmedlad bank- och fondaffär		174 088	163 581
Kostnader förmedlad bank- och fondaffär		-153 532	-145 372
Resultat bank- och fondaffär		20 556	18 209
Resultat före skatt		452 182	582 762
Skatt på årets resultat	11	-36 873	-102 790
Årets resultat		415 309	479 972

Resultaträkning för moderbolaget (tkr)

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE	Not	2018	2017
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	1-2		
Premieinkomst	3	1 587 580	1 527 873
Premier för avgiven återförsäkring		-97 914	-100 078
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-26 456	-41 740
		1 463 210	1 386 054
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	27 615	21 221
Övriga tekniska kostnader	7	-5 754	-6 658
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	5		
Före avgiven återförsäkring		-1 036 820	-973 578
Återförsäkrarens andel		60 341	60 802
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-47 893	-44 134
Återförsäkrarens andel		-67 685	-41 884
		-1 092 058	-998 794
Återbäring och rabatter	8	2 618	-237 563
Driftskostnader	6, 33-36	-270 501	-237 741
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		125 131	-73 481
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		125 131	-73 481
Kapitalavkastning, intäkter	9	385 568	253 113
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	67 100	464 030
Kapitalavkastning, kostnader	9	-115 173	-168 784
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-122 717	-9 573
Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	4	-27 615	-21 221
Intäkter förmedlad livaffär		51 734	53 538
Kostnader förmedlad livaffär		-41 579	-41 575
Resultat livaffär		10 155	11 963
Intäkter förmedlad bank- och fondaffär		174 088	163 581
Kostnader förmedlad bank- och fondaffär		-153 532	-145 372
Resultat bank- och fondaffär		20 556	18 209
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		343 006	474 255
Bokslutsdispositioner			
Förändring av säkerhetsreserv		-43 077	-73 099
Förändring av periodiseringsfond		-74 000	19 400
Bokslutsdispositioner	10	-117 077	-53 699
Resultat före skatt		225 928	420 556
Skatt på årets resultat	11	-15 732	-94 162
Årets resultat		210 196	326 394

Rapport över totalresultat (tkr)

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR KONCERNEN

1 januari - 31 december

Årets resultat

Övrigt totalresultat

Årets omvärdering av rörelsefastighet

Skatt

Årets övrigt totalresultat

Årets totalresultat

2018	2017
415 309	479 972
7 008	16 197
-1 542	-3 563
5 466	12 633
420 775	492 605

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR MODERBOLAGET

1 januari - 31 december

Årets resultat

Övrigt totalresultat

Årets övrigt totalresultat

Årets totalresultat

2018	2017
210 196	326 394
-	-
-	-
210 196	326 394

Resultatanalys för moderbolaget (tkr)

2018

	Sjuk- och olycksfall	Hem och villa	Företag o fastighet	Motor-fordon	Trafik	Summa Direkt försäkring	Mottagen åter-försäkring	Totalt
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat								
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	71 497	350 292	366 181	403 040	201 415	1 392 427	70 784	1 463 210
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	1 816	1 775	2 547	1 550	11 481	19 170	8 446	27 615
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-45 561	-262 283	-281 207	-304 802	-177 541	-1 071 394	-20 663	-1 092 058
Driftskostnader	-18 156	-62 066	-100 932	-57 887	-30 457	-269 498	-1 003	-270 501
Övriga tekniska kostnader					-5 754	-5 754		-5 754
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före rabatter och återbäring	9 596	27 718	-13 410	41 901	-855	64 950	57 563	122 513
Återbäring och rabatter (efter återförsäkring)	134	656	714	744	371	2 618		2 618
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	9 731	28 374	-12 697	42 645	-485	67 568	57 563	125 131
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat fg år	-13 260	-46 379	18 043	-19 456	-26 669	-87 720	14 239	-73 481
Avvecklingsresultat:								
Bruttoresultat	20 037	-3 229	58 371	-3 831	18 755	90 104	35 176	125 279
Återförsäkrarens andel		366	-36 016	208	22 564	-12 878		-12 878
Nettoresultat	20 037	-2 863	22 355	-3 623	41 319	77 226	35 176	112 401
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Ej intjänade premier o kvardröjande risker	34 735	177 457	148 568	196 354	97 925	655 040	5 857	660 897
Oreglerade skador	270 197	124 328	290 579	56 902	1 085 766	1 827 772	836 079	2 663 851
Återbäring och rabatter	191	940	1 078	1 087	549	3 845		3 845
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	305 123	302 725	440 225	254 344	1 184 240	2 486 657	841 936	3 328 593
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar								
Oreglerade skador	1 441	223	10 806	1 120	405 093	418 682		418 682
Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	1 441	223	10 806	1 120	405 093	418 682		418 682
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)								
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	75 243	370 628	424 944	428 589	216 313	1 515 717	71 863	1 587 580
Premier för avgiven återförsäkring	-1 887	-15 064	-57 181	-10 948	-12 834	-97 914		-97 914
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-1 859	-5 271	-1 582	-14 600	-2 065	-25 376	-1 080	-26 456
Summa premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	71 497	350 292	366 181	403 040	201 415	1 392 427	70 784	1 463 210
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)								
Utbetalda försäkringsersättningar								
Före avgiven återförsäkring	-41 808	-256 185	-248 407	-307 131	-129 381	-982 911	-53 910	-1 036 820
Återförsäkrarens andel		830	43 778	185	15 548	60 341		60 341
Förändring i avsättning för oreglerade skador								
Före avgiven återförsäkring	-5 052	-6 483	120	1 000	-70 724	-81 140	33 247	-47 893
Återförsäkrarens andel	1 300	-445	-76 699	1 143	7 016	-67 685		-67 685
Summa försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-45 561	-262 283	-281 207	-304 802	-177 541	-1 071 394	-20 663	-1 092 058

Balansräkning för koncernen (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2018-12-31	2017-12-31
	1-2		
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	12	12 730	14 851
		12 730	14 851
Placeringstillgångar			
Förvaltningsfastigheter	13	1 226 150	1 160 050
Aktier och andelar	15, 17	4 963 505	4 788 009
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16-17	2 091 729	1 926 367
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	918	864
		8 282 302	7 875 290
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	26	418 682	486 367
Fordringar			
Övriga fordringar avseende direkt försäkring	18	431 962	406 065
Fordringar avseende återförsäkring		47 239	46 660
Övriga fordringar		118 587	116 029
		597 789	568 754
Andra tillgångar			
Rörelsefastigheter	13	123 000	122 000
Materiella anläggningstillgångar	19	15 393	18 312
Aktuell skattefordran			26 809
Likvida medel	20, 37	135 195	196 435
		273 588	363 556
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	21	11 720	15 962
Förutbetalda anskaffningskostnader	22	15 863	25 687
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	8 485	28 942
		36 068	70 591
Summa tillgångar		9 621 158	9 379 410
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital	24		
Andra fonder		1 273 388	1 182 087
Reserver		27 624	22 157
Balanserad vinst inklusive årets resultat		3 763 703	3 439 695
		5 064 715	4 643 940
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	25	660 897	634 441
Oreglerade skador	26	2 663 851	2 615 958
Återbäring och rabatter		3 845	240 000
		3 328 593	3 490 399
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Uppskjuten skatteskuld	11	918 128	932 867
Aktuell skatteskuld		14 186	
Pensioner	30	765	1 145
Övriga avsättningar			400
		933 079	934 412
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		193 309	185 114
Skulder avseende återförsäkring		32 053	49 713
Övriga skulder	27	24 136	30 165
		249 498	264 992
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	45 273	45 667
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		9 621 158	9 379 410

Balansräkning för moderbolaget (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2018-12-31	2017-12-31
Immateriella tillgångar		12 730	14 851
		12 730	14 851
Placeringsstillgångar			
Byggnader och mark	13	1 349 150	1 282 050
Placeringar i koncern- och intresseföretag	14	139 640	140 815
Aktier och andelar	15, 17	4 142 927	4 091 314
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16-17	2 091 729	1 926 367
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	918	864
		7 724 363	7 441 410
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	26	418 682	486 367
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	18	431 962	406 065
Fordringar avseende återförsäkring		47 239	46 660
Övriga fordringar		143 933	141 262
		623 135	593 987
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	19	15 393	18 312
Aktuell skattefordran			26 809
Kassa och bank	20, 37	135 084	186 957
		150 477	232 078
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	21	11 720	15 962
Förutbetalda anskaffningskostnader	22	15 863	25 687
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23	8 485	28 942
		36 068	70 591
Summa tillgångar		8 965 455	8 839 284

Balansräkning för moderbolaget (tkr)

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital	24		
Reservfond / Bundna fonder		32 600	32 600
Uppskrivningsfond		78 728	78 728
Balanserad vinst		2 843 627	2 517 233
Årets resultat		210 196	326 394
		3 165 151	2 954 955
Obeskattade reserver	10	1 590 752	1 473 675
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	25	660 897	634 441
Oreglerade skador	26	2 663 851	2 615 958
Återbäring och rabatter		3 845	240 000
		3 328 593	3 490 399
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Uppskjuten skatteskuld	11	571 237	608 658
Aktuell skatteskuld		14 186	
Pensioner	30	765	1 145
Övriga avsättningar		0	400
		586 188	610 203
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		193 309	185 114
Skulder avseende återförsäkring		32 053	49 713
Övriga skulder	27	24 136	29 802
		249 498	264 629
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	45 273	45 423
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		8 965 455	8 839 284

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen

	Omvärderings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2017-01-01	9 524	4 141 810	4 151 334
Justerat eget kapital 2017-01-01	9 524	4 141 810	4 151 334
Årets totalresultat			
Årets resultat		479 972	479 972
Årets övrigt totalresultat	12 633	-	12 633
Årets totalresultat	12 633	479 972	492 605
Utgående eget kapital 2017-12-31	22 157	4 621 782	4 643 940
Ingående eget kapital 2018-01-01	22 157	4 621 782	4 643 940
Årets totalresultat			
Årets resultat		415 309	415 309
Årets övrigt totalresultat	5 466	-	5 466
Årets totalresultat	5 466	415 309	420 775
Utgående eget kapital 2018-12-31	27 624	5 037 092	5 064 715

Moderbolaget

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		
	Reservfond / Bundna fonder	Upp- skrivnings- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2017-01-01	32 600	78 728	2 234 944	282 289	2 628 561
Justerat eget kapital 2017-01-01	32 600	78 728	2 234 944	282 289	2 628 561
Årets resultat				326 394	326 394
Årets övrigt totalresultat				-	-
Årets totalresultat	0	0	0	326 394	326 394
Vinstdisposition			282 289	-282 289	0
Utgående eget kapital 2017-12-31	32 600	78 728	2 517 233	326 394	2 954 955
Ingående eget kapital 2018-01-01	32 600	78 728	2 517 233	326 394	2 954 955
Årets resultat				210 196	210 196
Årets övrigt totalresultat				-	-
Årets totalresultat	0	0	0	210 196	210 196
Vinstdisposition			326 394	-326 394	0
Utgående eget kapital 2018-12-31	32 600	78 728	2 843 627	210 196	3 165 151

Kassaflödesanalys (direkt metod, tkr)

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Not 37				
Den löpande verksamheten				
Premieinbetalningar	1 572 565	1 498 726	1 572 565	1 498 726
Premieutbetalningar till återförsäkrare	-67 831	-53 203	-67 831	-53 203
Skadeutbetalningar	-887 604	-821 070	-887 604	-821 070
Skadeinbetalningar från återförsäkrare	60 341	60 802	60 341	60 802
Driftsutgifter	-582 403	-595 693	-582 403	-595 693
Utbetalning av återbäring	-237 382	-232 563	-237 382	-232 563
Kontant ersättning vid beståndsöverlåtelse	-	-16 973	-	-16 973
Övriga in- och utbetalningar	171 142	145 168	171 142	145 168
Betald skatt	-29 435	-19 374	-29 435	-19 374
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-607	-34 181	-607	-34 181
Investeringsverksamheten				
Investeringar i:				
- byggnader och mark	-	-2 460	-	-2 460
- aktier och andelar	-562 757	-255 120	-562 757	-255 120
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	-541 086	-369 289	-541 086	-369 289
Försäljning av:				
- aktier och andelar	577 677	384 377	577 677	384 377
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	350 099	237 518	350 099	237 518
Investeringar i materiella tillgångar	-3 452	-11 667	-3 452	-11 667
Försäljning av materiella tillgångar	833	2 750	833	2 750
Övrigt ¹	118 055	95 344	127 422	93 769
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-60 632	81 453	-51 265	79 878
Årets kassaflöde	-61 240	47 273	-51 873	45 697
Likvida medel vid periodens början	196 435	149 162	186 957	141 260
Likvida medel vid periodens slut	135 195	196 435	135 084	186 957
¹ Varav				
Kassaflöde dotterbolag	-9 367	1 575		
Ränteinbetalningar	38 410	40 816	38 410	40 816
Ränteutbetalningar	-2 151	-1 337	-2 151	-1 337
Erhållna utdelningar	<u>91 162</u>	<u>54 289</u>	<u>91 162</u>	<u>54 289</u>
Summa	118 055	95 344	127 422	93 769

Noter och kommentarer

Nedanstående noter avser både koncernen och moderbolaget om inget annat anges.

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmänna förutsättningar

Bolagsinformation

Årsredovisningen avges per den 31 december 2018 och avser Länsförsäkringar Östgöta som är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Linköping. Adressen till huvudkontoret är Platensgatan 11, Linköping och organisationsnumret är 522001-1224. Redovisningen avser verksamhetsåret 2018. Den finansiella rapporten blir föremål för fastställelse på bolagets årsstämma den 21 mars 2019. I denna not beskrivs koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, undantaget de avvikelser som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper". I de efterföljande noterna redovisas samma siffror för koncern och moderbolag om inget annat anges.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats. Tillämpliga delar i Finansinspektionens föreskrifter om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12, har även tillämpats i koncernredovisningen.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 28 mars 2019.

Lagbegränsad IFRS och RFR 2 har tillämpats vid upprättandet av moderbolagets resultat och balansräkning.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att försäkringsbolagets ledning gör bedömningar, uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden antas vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan senare komma att avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår nedan.

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Försäkringsbolagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, undantaget vissa finansiella tillgångar och skulder vilka värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade antingen som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet eller som finansiella tillgångar som kan säljas samt finansiella skulder i fondförsäkringar. Även fastigheter är värderade till verkligt värde.

Anläggningstillgångar och avyttringsgrupper som innehas för försäljning redovisas, med vissa undantag, från och med klassificeringen som sådana tillgångar, till det lägsta av det vid omklassificeringstidpunkten redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt resultatet från bolagets bank- och livverksamhet. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar. Realiserade värdeförändringar med avdrag för uppskjuten skatt redovisas inom Eget fritt kapital.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkter för egen räkning samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning under året. Som kalkylränta används avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringstekniska skulder. De försäkringstekniska avsättningarna är till 75 procent placerade i en bred ränteportfölj och till 25 procent i egna fastigheter. Kalkylräntan för 2018 redovisas till 0,60 procent.

Bolagets försäkringstekniska avsättningar i den direkta affären avseende trafik- och olycksfallsförsäkring diskonteras. Genom diskonteringen nuvärdesberäknas framtida förväntade kassaflöden från trafik- och olycksfallsreserven till balansdagen. Skillnaden i värde mellan diskonterad och ej diskonterad avsättning av reserverna uppgår vid balansdagen till 31,9 Mkr. Den räntesats som används vid diskonteringen av trafikreserven är baserad på medelvärdet av räntan på sjuåriga svenska statsobligationer medan olycksfallsaffären baseras på räntan i en 10 årig statsobligation. För 2018 är räntefoten för trafikaffären 0,20 procent och för olycksfall 0,60 procent.

Ändrade redovisningsprinciper

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 är en heltäckande standard för att bestämma hur stora intäkter som ska redovisas och när dessa intäkter ska redovisas. Den ersätter IAS 18 *Intäkter*, IAS 11 *Entreprenadavtal* och tillhörande tolkningar. Enligt IFRS 15 redovisas intäkten när kunden får kontroll över varorna eller tjänsterna. De intäkter i bolaget som berörs av IFRS 15 avser förmedlade intäkter för såväl livförsäkring som för bank- och fondprodukter. Dessa förmedlade intäkter har sedan flera år bruttoredovisats i resultaträkningen, vilket gör att redovisningen inte ändras till följd IFRS 15.

IFRS 9 Finansiella instrument ersätter IAS 39 Finansiella instrument

IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkrings-redovisning.

IFRS 9 har ikraftträtt 2018-01-01. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för innehav i skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en "mismatch" i redovisningen. För innehav i eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Ändring av IFRS 4 Tillämpning av IFRS 9 Finansiella instrument med IFRS 4 Försäkringsavtal

IFRS 9 Finansiella instrument har ett samband med val av tillämpning av principer för redovisning i den kommande redovisningsstandarden för försäkringsavtal, IFRS 17. Sambandet påverkar val av presentation av ränteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtaganden hänförliga till försäkringsavtal. Sambandet mellan redovisningsstandarderna har medfört att IASB gett ut en förändring av den nuvarande standarden för redovisning av försäkringsavtal, IFRS 4. Förändringen godkändes av EU under 2017.

Förändringen medger två valmöjligheter för försäkringsföretag. Ett alternativ är att företag som bedriver försäkringsverksamhet, om vissa kriterier är uppfyllda, kan skjuta upp tillämpningen av IFRS 9. Det andra alternativet innebär att de försäkringsföretag som enligt IFRS 9 klassificerar finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen som under IAS 39 inte var klassificerade till verkligt värde via resultaträkningen medges en alternativ tillämpning av IFRS 9. Förändringen i nuvarande IFRS 4 har analyserats av bolaget och innebär att företaget skjuter på tillämpningen av IFRS 9 till den tidpunkt IFRS 17 börjar tillämpas.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas
Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter.

IFRS 16 Leases

Koncernen kommer att tillämpa IFRS 16 Leasingavtal från och med 1 januari 2019. Koncernen kommer som leasetagare att redovisa en nyttjanderättstillgång som representerar en rätt att använda en underliggande tillgång och en leasingsskuld som representerar en skyldighet att betala leasingavgifter. Kostnaderna för dessa leasingavtal kommer att förändras eftersom koncernen kommer att redovisa avskrivning för nyttjanderättstillgångar och räntekostnader för leasingsskulder. Det finns undantag för korttidsleasingavtal och leasing av tillgångar av lågt värde. Redovisningen för leasegivare liknar den nuvarande standarden, dvs. leasegivare fortsätter att klassificera leasingavtal som finansiell eller operationell leasing.

IFRS 16 Leasingavtal ersätter existerande IFRS relaterade till redovisning av leasingavtal, såsom IAS 17 *Leasingavtal* och IFRIC 4 *Fastställande av huruvida ett avtal innehåller ett leasingavtal*.

Koncernen planerar att tillämpa den modifierade retroaktiva metoden. Det innebär att den ackumulerade effekten av att IFRS 16 införs kommer att redovisas i balanserat resultat i öppningsbalansen per 1 januari 2019 utan omräkning av jämförelsesiffror.

Baserat på den information som finns tillgänglig idag bedömer företaget att den nya standarden inte kommer att få någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

IFRS 17 Insurance Contracts

IFRS regelverket publicerades i maj 2017 av IASB.

Ikraftträdandedatum är framflyttat till den 1 januari 2022.

IFRS 17 är en ny standard för redovisning av försäkringsavtal och innebär en enhetlig internationell redovisningsstandard för redovisning av försäkringsavtal. Införandet av denna standard bedöms få en stor påverkan på redovisningen i de flesta försäkringsföretag både med avseende på värdering och presentation i både balans- och resultaträkningen men även avseende intern uppföljning av verksamheten, givetvis beroende på komplexitet i verksamheten.

Syftet med standarden är att öka jämförbarheten och transparensen i redovisningen av försäkringsavtal. Vidare syftar standarden till att eliminera brister och motsägelser i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett principbaserat regelverk för redovisning samt öka upplysningskraven. IFRS 17 förändrar värderingen och presentationen av försäkringsåtaganden.

Företaget deltar i ett av LFAB lett arbete med att analysera bolagets konsekvenser av IFRS 17. En första bedömning av effekterna av IFRS 17 tyder på att den finansiella ställningen och det framtida resultatet får en begränsad påverkan. Utöver det tillkommer hög påverkan på processer och system.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

Konsolideringsprinciper

Dotterbolag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget AB. Bestämmande inflytande föreligger om Moderbolaget AB har inflytande över investeringsobjektet, är exponerat för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier samt om de facto control föreligger.

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion genom vilken koncernen indirekt förvärvat dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av eget kapital- eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering
Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och

joint ventures elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i bolaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Försäkringsbolagets funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas netto i resultaträkningen på raden Kapitalavkastning, intäkter eller raden Kapitalavkastning, kostnader. Se värderingsprinciper i not 1.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter för förmedling av bank- och fondtjänster

Bolaget förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag.

För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförts.

Hysesintäkter

Hysesintäkter från förvaltningsfastigheter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i hyresavtalet. Den sammanlagda kostnaden för lämnade förmåner redovisas som en minskning av hyresintäkterna linjärt över hyresperioden.

Intäkter från fastighetsförsäljning

Intäkt från fastighetsförsäljningar redovisas normalt på tillträdesdagen, såvida risker och förmåner inte övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle. Om risker och förmåner förknippade med tillgången (det vill säga kontrollen över den) övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle än tillträdestidpunkten, intäktsredovisas fastighetsförsäljningen vid denna tidigare tidpunkt. Vid bedömningen av redovisningstidpunkt beaktas vad som avtalats mellan parterna beträffande risker och förmåner samt engagemang i den löpande förvaltningen. Därutöver beaktas omständigheter som kan påverka affärens utgång, vilka ligger utanför säljarens och/eller köparens kontroll. Under 2018 har inga fastighetsförsäljningar genomförts.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella instrument

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits). Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma

gäller för delar av finansiella tillgångar. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto.

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteintäkter och räntekostnader med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan löper på.

Finansiella instrument samt derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument, vilka klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen, består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (till exempel courtage) för dessa instrument kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedanstående.

Klassificering av finansiella instrument

Länsförsäkringar Östgöta förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, derivat och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i noterade aktier, såsom i LFAB, ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde, med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen, ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen. Av detta skäl väljer Länsförsäkringar Östgöta alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar som finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen, förutom (i) när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och (ii) när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än de som ingår i koncernen samt obligationer.

Alla derivat som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS 39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderar bolaget om det finns objektiva indikationer att låne- och kundfordringar är i behov av nedskrivning.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen. Denna kategori instrument utgörs av derivat med negativa marknadsvärden som inte används för säkringsredovisning. Alla derivat som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras (i enlighet med IAS 39) som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet. Finansiella skulder som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel, omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Värderingsprinciper

Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och om dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt derivat.

De använda värderingsteknikerna för onoterade finansiella tillgångar bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg utsträckning som möjligt. Bolaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Tillgångar värderade med värderingstekniker utgörs i balansräkningen av onoterade aktieinnehav i LFAB, LF Mäklarservice, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, Länsförsäkringsbolagens Franchisesupport, Humlegården Holding, samt andelar i Innovationskapital och SEB Private Equity Opportunity 2, 3 och 4. För en detaljerad beskrivning av de värderingstekniker Länsförsäkringar Östgöta tillämpar, se not 17 Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder. Aktierna i LFAB har värderats med utgångspunkt från delårsboksutslutet per den 30 september 2018. Anelarna i Innovationskapital har värderats med utgångspunkt från resultatet per den 30 juni 2018. LF Mäklarservice, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, Länsförsäkringsbolagens Franchisesupport, Humlegården Holding, samt SEB Private Equity Opportunity 2, 3 och 4 har värderats utifrån resultatet per den 31 december 2018.

Av ett totalt finansresultat på 360 Mkr uppgick den samlade resultateffekten från finansiella tillgångar och skulder, värderade med hjälp av värderingstekniker till 403 Mkr.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen.

Övriga tillgångar

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade av- och nedskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Initialt redovisas förvaltningsfastigheter till anskaffningskostnad, vilket inkluderar till förvärvet direkt hänförliga utgifter. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker årligen. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna (enskilda fastigheter eller delar av beståndet), sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna i samband med kvartalsrapporteringen till Finansinspektionen. Omvärdering av verkligt värde under löpande år sker genom en intern värdering.

Verkligt värde är det pris som skulle erhållas vid en försäljning av en tillgång eller den ersättning som skulle erläggas för att överföra en skuld i en normal transaktion mellan marknadsaktörer vid tillfället då värderingen görs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts, av en extern värderingsman, genom en kombinerad tillämpning av ortsprismetod och avkastningsmetod. Uppgifter om verkligt värde stöds av faktiska transaktioner i Linköping och Norrköping. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdesberäkning av framtida faktiska kassaflöden i form av driftsnetton, som successivt marknadsanpassats, samt av det bedömda restvärdet år 5. Restvärdet har bedömts genom en evighetskapitalisering av ett uppskattat marknadsmässigt driftsnetto år 6.

Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter och intäkter från fastighetsförsäljningar redovisas i enlighet med de principer som beskrivs under avsnittet intäktsredovisning.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma bolaget till del och om anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Utgifter som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att utgiften uppkommer.

Den fastighet i Linköping där bolaget har kontorslokaler redovisas som rörelsefastighet.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgångar i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska

fördelar kommer att komma bolaget till del och om anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att nyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningsprinciper för materiella tillgångar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Koncernen tillämpar komponentavskrivning vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen.

Den beräknade nyttjandeperioden för inventarier, verktyg, installationer och datainventarier är 5 år.

Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

En rörelsefastighet består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaden består emellertid av flera komponenter vars nyttjandeperioder varierar. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 10 – 100 år på dessa komponenter.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på rörelsefastigheten:

- Stomme 100 år
- Markanläggning 50 år
- Tak 40 år
- Fasad 40 år
- Installationer; värme, el, VVS, ventilation m.m. 20 år
- Inre ytskikt, maskinell utrustning m.m. 15 år

Nedskrivningsprövning

De redovisade värdena för materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotterbolag prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde. En nedskrivning belastar resultatet.

Leasing

Leasingavtal klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiella eller operationella. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. Om ekonomiska risker och förmåner förknippade med tillgången kvarstår hos leasegivaren klassificeras avtalet som operationell leasing. Operationell leasing förekommer i bolaget.

Vid operationell leasing kostnadsförs leasingavgiften över löptiden med utgångspunkt i nyttjandet, vilken kan skilja sig åt från vad som de facto erlagts som leasingavgift under året.

Kostnader avseende operationella leasingavtal redovisas i resultaträkningen linjärt över leasingperioden. Förmåner erhållna i samband med tecknandet av ett avtal redovisas i resultaträkningen som en minskning av leasingavgifterna linjärt över leasingavtalets löptid. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer. Leasingavtalen avser inventarier och tjänstebilar.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med FFFS 2015:12 och IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas antingen som finansiella instrument (lån) eller som serviceavtal. Enligt de kontrakt bolaget tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga försäkringskontrakt i Länsförsäkringar Östgöta har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen i skaderesultatet.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporis-beräkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de

med ett tillägg för kvardröjande risker (nivåttillägg). Denna bedömning innefattar bland annat uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivåttillägg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder och då i huvudsak med Chain Ladder-metoden. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För större skador och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan.

Bolagets försäkringstekniska avsättningar med avseende på trafikförsäkring diskonteras. Genom diskonteringen nuvärdesberäknas framtida förväntade kassaflöden från trafikreserven till balansdagen.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras i avsnittet om risker i not 2. Där åskådliggörs även nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Förlustprovning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna provas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering med undantag av trafikförsäkringens kassaflöden vilka diskonteras. Om provningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iaktas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäkts-posten Premieinkomst och är tidsproportionerligt periodiserade. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Återförsäkrarnas andel av avsättningen för olycksfalls- och trafikskador diskonteras enligt samma regler som vid diskonteringen i affär för egen räkning.

Skillnaden i värde mellan diskonterad och ej diskonterad avsättning för den avgivna återförsäkringen är vid balansdagen 4,4 Mkr. Även reserven för mottagen trafik- och olycksfallsförsäkring diskonteras på motsvarande sätt, med en negativ diskonteringseffekt på 32,4 Mkr. Det medför att den sammanlagda diskonteringseffekten av avgiven och mottagen återförsäkring är minus 36,8 Mkr. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader.

Återbäring och rabatter

Bolaget tillämpar fullt ut en riskbaserad rabatt, förmåns-kundsrabatt. Rabatten ges till kunder på basis av deras totala engagemang i bolaget. Kunder med stort engagemang får hög rabatt medan enproduktskunder ej rabatteras. I resultaträkningen redovisas premieintäkten efter avdrag för förmånskundsrabatt. Rabatter har utgått med sammanlagt 86 Mkr. Ingen reservation för återbäring återfinns i 2018 års bokslut.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen då en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och då det även är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek tillförlitligt kan uppskattas. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras bolagets ersättning för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår det även att Länsförsäkringar Östgötas provisionersättning ska avräknas belopp om minst 80 procent motsvarande de kreditförluster som Länsförsäkringar Bank bedömer kommer att belasta den lokala bankverksamheten. Avtalet innehåller en begränsning vilken innebär att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till värdet av samtliga framtida utbetalningar av provisionersättning från Länsförsäkringar Bank.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader som inte beaktas är skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill samt första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas genom tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår.

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om bolaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för prestationsersättning redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar, till följd av att tjänster erhållits från anställda, föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Pensioner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka bolaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19 Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningsstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I

redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 IAS 19. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

För de medarbetare som har haft möjlighet att gå i pension vid fyllda 62 år (den så kallade 62 årsregeln som gäller för tjänstemän födda 1955 och tidigare) har avsättningar gjorts i tidigare års bokslut. För medarbetare födda 1956 och 1957 finns en övergångsregel som innebär att 62 årsregeln är tillämplig efter särskild prövning om medarbetaren omfattats av den kollektivavtalade FTF planen sedan 1985. I bokslutet för 2018 har efter särskild prövning avsatts 765 tkr.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) med ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 2 (januari 2015). Försäkringsbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Dotterbolag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förutsättning att dessa härrör från intjänade vinstmedel. Utdelningar som överstiger dessa intjänade vinstmedel betraktas som återbetalning av investeringen och reducerar andelens redovisade värde. Nedskrivningsbehov prövas löpande.

Anticiperade utdelningar

Anticiperad utdelning från dotterföretag redovisas i de fall moderbolaget ensamt har rätt att besluta om utdelningens storlek och moderbolaget har gjort detta innan moderbolaget publicerat sina finansiella rapporter.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Rörelsefastigheter

Bolagets huvudkontorsfastighet i Linköping redovisas som en rörelsefastighet. Det medför att faktiska driftskostnader redovisas som en driftskostnad i koncernredovisningen. Dessutom belastas driftskostnaderna i koncernen av den särskilda komponentavskrivning som görs i fastigheten. Eventuell värdestegring redovisas i rapport över totalresultatet. I moderbolagets redovisning återfinns ovan redovisade resultateffekter i kapitalavkastningen.

NOT 2 UPPLYSNING OM RISKER OCH RISKHANTERING

Inledning

Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av place-ringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Östgöta. Denna not omfattar en beskrivning av försäkringsföretagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering

Syftet med bolagets riskhantering är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som företaget är exponerat för – både försäkringsrisker, finansiella risker och andra typer av risker. En god riskhantering är ett viktigt verktyg för att säkerställa att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerat för.

Styrelsen fastställer bolagets attityd till risk genom att bestämma bolagets riskaptit, det vill säga vilka risker bolaget får utsätta sig för och i vilken utsträckning. Den övergripande risktoleransen uttrycks som en lägsta nivå som kapitalbasen alltid ska överstiga. Den övergripande risktoleransen är bestämd utifrån bolagets riskprofil samt det faktum att bolaget alltid ska ha en tillräcklig kapitaliseringsnivå för att uppfylla försäkringsåtaganden och minimera risken att det legala kapitalkravet påverkar bolagets strategiska handlingsutrymme. Hur bolagets risker utvecklas rapporteras fortlöpande till styrelsen.

Riskorganisation och arbetssätt

Bolagets riskhanteringssystem är integrerat i bolagets system för intern kontroll. Ramverket för riskhantering beslutas av styrelsen och omfattar bland annat och styrande dokument gällande riskhantering.

Styrelsen ansvarar ytterst för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Vd ansvarar för intern styrning och kontroll av den operativa verksamheten och enligt styrelsens delegering. Bolagets styrelse har även ett revisionsutskott, finansutskott, bankutskott och ett ersättningsutskott som bereder frågor avseende riskhantering inför styrelsens behandling.

Chefer på alla nivåer i företaget ansvarar för att det inom deras respektive ansvarsområde finns en ändamålsenlig kontroll samt att risker hanteras, åtgärdas samt rapporteras. Chefer har i uppdrag att säkerhetsställa att medarbetare inom ramen för sitt ansvarsområde har fått information om de styrande dokument som berör den enskilda medarbetaren.

Riskhanteringsfunktionen rapporterar om bolagets väsentliga risker till styrelsen. Det övergripande målet är att ge styrelsen en allsidig och saklig bild av bolagets risker samt agera rådgivare till vd och styrelse i riskhanteringsfrågor.

Compliancefunktionen rapporterar till styrelsen och vd om regelverk, bedömning av risker för bristande regelefterlevnad och lämnar råd till styrelsen och vd om förebyggande av bristande efterlevnad.

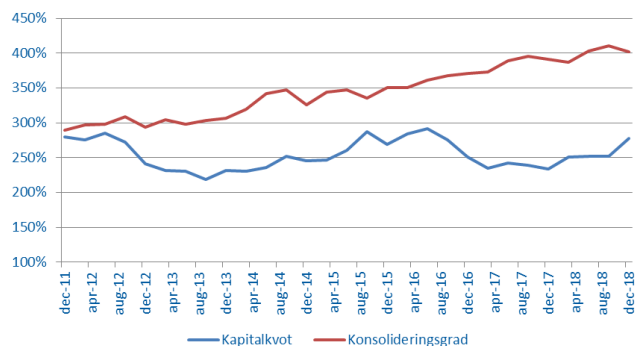
Aktuariefunktionen ska årligen yttra sig om bland annat de försäkringstekniska avsättningarna och huruvida dessa är tillräckliga för att kunna uppfylla åtaganden mot försäkringstagarna samt även bidra till riskhanteringssystemet med yttranden kring teckning av försäkring och val av återförsäkringsskydd.

Internrevisionsfunktionen ska bland annat granska och regelbundet utvärdera bolagets riskhantering utifrån den beslutade riskstrategin och riskapiten.

Beräkning och rapportering

Enligt gällande regelverk beräknar bolaget sitt solvenskapitalkrav, vilken är baserad på standardformeln enligt Solvens II. Utgångspunkt i beräkningarna är den största förlust som bolaget kan förväntas drabbas av ett enskilt år under en 200-årsperiod. I modellen ingår att mäta följande riskkategorier: skade- och livförsäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Det totala kapitalkravet sätts i relation till bolagets kapitalbas vilket ger den så kallade kapitalkvoten. För att uppfylla de legala krav som ställs ska denna kvot vara lägst 100 procent, figur 1 beskriver bolagets kapitalkvotsutveckling. Kapitalkvoten var 278 procent 2018-12-31.

Figur 1 - Konsolideringskapital/totalt riskbelopp samt konsolideringsgrad för bolaget. Perioden 2011-12-31-2018-12-31, i procent

Bolaget rapporterar kapitalbas och solvenskapitalkrav varje kvartal och årligen till tillsynsmyndighet. Bolagets styrelse erhåller löpande rapportering om bolagets uppfyllelse av kapitalkrav och andra riskmått.

Under året har styrelsen genomfört en egen risk- och solvensbedömning "ERSA" som har rapporterats till tillsynsmyndigheten. Analysen syftar till att bedöma och säkerställa att bolagets kapital är och förblir tillräckligt för att bära de risker som bolagets riskprofil och affärsplan innebär. Analysen har sin utgångspunkt i affärsplanen och inkluderar olika typer av scenarios samt stresstester. De nya lagstiftningskraven innebär även att bolaget på sin webbsida offentliggör en solvens- och verksamhetsrapport "SFCR" rapport, vilken innehåller mer detaljerade upplysningar om bolagets riskhanteringssystem, riskprofil, solvenskrav och kapitalhantering.

Risker i försäkringsverksamheten

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjuk- och olycksfallförsäkring, egendoms-, ansvars-, motorfordons- och trafikförsäkring.

Risker i de försäkringar som bolaget tecknar består av premierisk, reservsättningsrisk och katastrofrisk. Innebörden av dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera riskerna beskrivs nedan.

Premierisk

Premierisken är risken för att den beräknade premien och övriga intäkter i försäkringen inte kommer att motsvara de faktiska skade- och driftkostnaderna som är förknippade med försäkringen. Osäkerhet kan t ex uppstå beroende på brister i prissättningsprocessen, att bolagets tarifierings- och premiekalkylo-

deller är felspecificerade eller bygger på felaktiga antaganden samt otillräcklig konkurrensbevakning alt omvärldsanalys. Oavsett risk- eller osäkerhetsfaktor kan sådana fel leda till moturval som resulterar i ett sämre försäkringstekniskt resultat än förväntat.

Bolaget hanterar denna risk genom att kontinuerligt följa upp lönsamheten i de olika delarna av affären och göra lämpliga anpassningar av premienivå, villkor eller självrisker.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte är tillräcklig för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador. Bolaget diskonterar skadelivräntor, direkt och mottagen trafikaffär samt olycksfall. Väsentliga parametrar i beräkning av reserver är t ex antagande om inflation, vilken bygger på gemensamma rekommendationer inom länsförsäkringsgruppen.

Reservsättningsrisken är störst i försäkringsportföljer med lång avvecklingstid såsom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring. Dessa utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador. När det gäller trafikskador tillkommer en osäkerhet om framtida kostnadsutveckling på grund av förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand som kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Reservsättningsrisk omfattar även livförsäkringsrisk som avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. För bolaget utgörs dessa risker av bolagets skadelivräntor som påverkas av osäkerhet i länglevnadsrisk, kostnadsutveckling samt förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut.

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till Östergötlands län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk för att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand- eller stormskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkringar (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känsliga för denna geografiska koncentration.

Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och utgör ett belopp som motsvarar 15 procent av bolagets konsolideringskapital vid årets ingång. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom- och olycksfallsförsäkring, egendom-, ansvar-, motorfordon- och trafikförsäkring.

För att reducera försäkringsrisken finns det olika metoder att tillgå. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal uppnås dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta görs det inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs även justeringar av dessa. Därutöver är huvudmetoden för styrning av teckningsrisker den affärsplan som utformas årligen och fastställs av styrelsen.

Bolaget upprättar även detaljerade interna riktlinjer, riskurvalsregler, för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per år. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden (limiter). I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer som bolaget är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen.

Majoriteten av alla sakförsäkringskontrakt löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsföretaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen, per riskslag, fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringen syftar till att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis och de förnyas eller omförhandlas varje år.

Tabell 13 – fördelning av exponering, externt återförsäkringsskydd

Återförsäkringsfordringar	Kreditbetyg	Andel 2018 %	Andel 2017 %
Ratinginstitut			
Standard and Poor's	AA	37	39
Standard and Poor's	A	62	59
Standard and Poor's	BBB	0	0
AM Best	A	-	-
Saknar rating		1	2

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 miljarder totalt för de 23 länsbolagen och LFAB tillsammans.

För katastrofskador som överstiger 8 miljarder kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare 3 miljarder kronor.

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år fram i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, det vill säga en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker för att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta görs minst fyra gånger per år.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. I tabell 14 redovisas känslighetsanalyser som genomförts genom att mäta effekten på brutto- och nettoavsättningar, vinst före skatt och eget kapital, av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Tabell 14 – känslighetsanalys skadeförsäkringar

	2018	2017
1 % förändring i		
Totalkostnadsprocent	tkr	tkr
Resultateffekt	- 18 846	- 17 699
Inverkan på eget kapital	- 14 699	- 13 805
1 % förändring i premienivån		
Resultateffekt	14 632	13 861
Inverkan på eget kapital	11 413	10 811
1 % förändring i skadefrekvens		
Resultateffekt	- 10 921	- 9 988
Inverkan på eget kapital	- 8 518	- 7 791
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring		
Resultateffekt	- 9 791	- 10 008
Inverkan på eget kapital	- 7 637	- 7 806

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör även tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabell 15 visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2013 – 2018 i den direkta försäkringsaffären, det vill säga före återförsäkring.

Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

Tabell 15 – kostnadsutveckling, skadeår 2013-2018, tkr

Skadeår	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Totalt
Uppskattad skadekostnad							
-i slutet av skadeåret	797 170	724 996	849 670	985 505	907 029	1 025 097	
- ett år senare	774 637	705 365	813 389	940 977	915 468		
- två år senare	748 702	675 900	804 547	921 756			
- tre år senare	741 463	669 395	798 268				
- fyra år senare	736 837	665 466					
- fem år senare	724 906						
Nuvarande skattning av total skadekostnad	724 906	665 466	798 268	921 756	915 468	1 025 097	5 050 961
Totalt utbetalt	678 110	611 699	725 121	815 067	705 963	525 157	4 061 117
Summa kvarstående skadekostnad	46 796	53 767	73 147	106 690	209 505	499 940	989 844
Avsättning upptagen i balansräkningen	50 355	53 201	72 290	105 824	208 663	499 512	989 844
Avsättning avseende skadeår 2012 och tidigare							749 502
Total avsättning upptagen i balansräkningen	50 355	53 201	72 290	105 824	208 663	499 512	1 739 346

Marknadsrisker

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och fastighetspriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

För Länsförsäkringar Östgöta är aktiekursrisken den mest påtagliga risken, medan fastighets-, ränte-, och valutariskerna är av mindre betydelse. Känslighetsanalysen för aktier i tabell 16 innefattar ej aktier i Humlegården AB.

Tabell 16 – känslighetsanalys marknadsrisker i koncernen, Mkr

Känslighetsanalys	Värde- påverkan	Eget kapital
Kursnedgång aktier 10 %	- 414	- 323
Ränteuppgång 1 %	- 39	- 30
Ökning av direktavkastningskrav fastigheter 1 %	- 225	- 175
Valutakursnedgång aktier 10 %	- 143	- 112

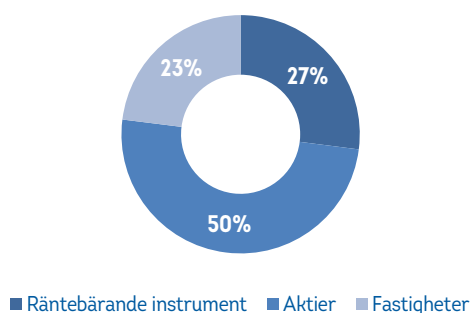
För bolagets kapitalförvaltning finns policy och riktlinjer. Dessa regler fastställs årligen av bolagets styrelse och utgör ramar för hur bolagets kapital ska placeras. Kapitalförvaltningens övergripande mål är att:

1. Tillförsäkra att bolagets betalningsåtagande alltid kan fullföljas.
2. Långsiktigt producera en sådan avkastning på placeringstillgångarna att:
 - En konkurrenskraftig kalkylränta kan lämnas till försäkringsrörelsen.
 - En skälig avkastning uppnås på placeringstillgångarna.
 - Variationen i framtida värde och avkastning beaktas.

En central del i dessa regler är den årliga ALM-analysen (Asset Liability Management) som ligger till grund för framtagandet av bolagets normalportfölj. Normalportföljen beskriver i vilka tillgångsslag bolagets kapital ska placeras samt fördelningen dem emellan.

Figur 2 visar normalportföljens uppbyggnad för 2018.

Figur 2 – normalportföljen 2018

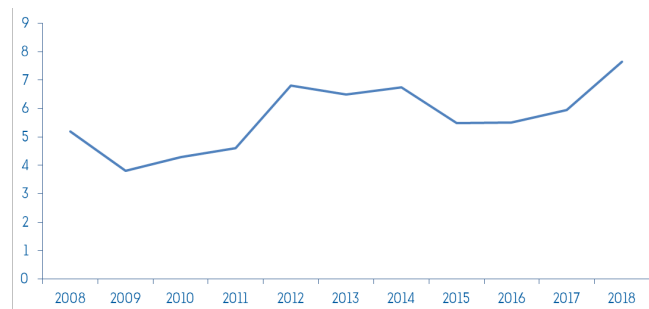

Det är bolagets styrelse som beslutar om normalportföljen och de avvikelser som är tillåtna.

En gång per månad erhåller bolagets styrelse och kontrollfunktioner en förvaltningsrapport som i detalj beskriver resultatet av förvaltningen, hur kapitalet är placerat och vilka avvikelser som är aktuella i förhållande till bolagets policy och placeringsriktlinjer.

Figur 3 visar den genomsnittliga 10-årsavkastningen på bolagets placeringstillgångar.

Figur 3 – genomsnittlig 10-årsavkastning i procent

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på, eller framtida kassaflöden från, en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Detta oberoende av om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas på marknaden.

Totalt har koncernen en exponering mot aktier och andelar på 4 963 Mkr. Fördelningen inom aktier och andelar framgår av tabell 17.

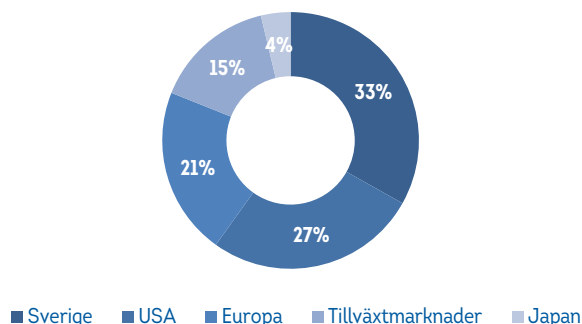
Tabell 17 – exponering aktier och andelar, Mkr

	2018	2017
Noterade aktier	2 182	2 300
Aktier i LFAB (inkl. service-bolag)	1 895	1 724
Aktier i Humlegården AB	821	697
Övriga onoterade aktier	65	67
Summa	4 963	4 788

Aktiekursrisken i bolagets portfölj av noterade aktier är en resultat effekt på 218 Mkr om portföljen faller med 10 procent.

Bolaget reducerar risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera geografiska regioner.

Figur 4 – geografisk fördelning, noterade aktieplaceringar

Valutakursrisk

Valutarisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i valutakurser.

Koncernens valutaexponering framgår av tabell 18.

Tabell 18 – valutaexponering i koncernen

	2018		2017	
	Mkr	%	Mkr	%
SEK	7327	86	6 851	84
USD	735	9	817	10
EUR	244	3	269	3
GBP	135	2	143	2
CHF	99	1	109	1
DKK	11	0	11	0
Totalt	8 552	100	8 200	100

Enligt bolagets placeringsriktlinjer får den totala valutaexponeringen maximalt uppgå till 30 procent av det totala tillgångsvärdet. Bolaget väljer i normalfallet att ha öppna valutapositioner, det vill säga ej skyddade mot valutakursförändringar, för de utländska aktieplaceringarna. Detta eftersom det i vetenskapliga studier påvisats att den totala risken i en aktieportfölj blir lägre om portföljen inte skyddas mot valutakursförändringar.

Den totala bruttotillgångsfördelningen i olika valutor visas ovan. I tabell 19 anges valutaexponeringen och värdepåverkan av en appreciering av SEK på 10 procent.

Tabell 19 – valutaexponering netto

Valuta	Valutaexponering netto Mkr	Påverkan på skulder och egna kapitalet	
		Värdepåverkan av 10 % starkare SEK	Effekt på egna kapitalet
USD	735	-74	-57
EUR	244	-24	-19
GBP	135	-13	-11
CHF	99	-10	-8
DKK	11	-1	-1
Totalt	1 225	-122	-96

Kreditrisk

Kreditrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller emittent av ett ränteinstrument inte kan fullgöra sina förpliktelser.

För att begränsa kreditrisken i ränteplaceringarna har bolaget fastställt vilken lägsta långsiktiga kreditvärdering (rating) en emittent får ha. Dessutom finns det fastställda begränsningar för hur mycket bolaget kan placera hos olika emittenter, dessa begränsningar styrs med utgångspunkt i gällande skuldtäckningsregler.

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgick vid årsskiftet till 2 103 Mkr. Bolagets ränteportfölj består av statsobligationer, bostadsobligationer, kommunobligationer, företagsobligationer och förlagslån. Av ränteportföljen är 3,6 procent emitterat av svenska staten, 58,5 procent av svenska bostadsinstitut, 33,8 procent av svenska banker, svenska kommuner eller svenska företag samt 4,1 procent av utländska banker och företag.

Kreditvärdigheten på ränteportföljen är mycket hög; 70,7 procent av ränteportföljen har högsta eller näst högsta kreditvärdighet (bolaget använder kreditvärdering från kreditvärderingsinstitutet Standard and Poor's och Moody's). I tabell 19 visas bolagets räntebärande investeringar fördelat på ratingkategori och tabell 20 visar procentuell fördelning av ränteportföljen per ratingkategori och typ av räntebärande instrument.

Tabell 20 – marknadsvärden per ratingkategori

Marknadsvärden per ratingkategori	2018		2017	
	Mkr	%	Mkr	%
AAA + AA	1 488	71	1 421	73
A	224	11	159	8
BBB	263	13	215	11
BB	56	3	52	3
B	-	-	-	-
CCC	-	-	-	-
Utan rating	73	3	96	5
Summa	2 103	100	1 942	100

Den kreditrisk som finns i bolagets avgivna återförsäkring beskrivs under avsnittet återförsäkringsrisk ovan.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Bolaget har inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade.

Tabell 21 – Finansiella tillgångar fördelat på ratingkategori

Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar %	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Utan rating	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper								
Svenska statsskuldväxlar								
Svenska statsobligationer	3,6							3,6
Svenska bostadshypotek	58,5							58,5
Övriga svenska emittenter	1,8	6,8	8,7	10,4	2,7		3,4	33,8
Utländska stater								
Övriga utländska emittenter			2,0	2,1				4,1
Lån med säkerhet i fast egendom								
Övriga lån								
Lån till kreditinstitut								
Derivat								
Övriga finansiella placeringar								
Fordringar								
	63,9	6,8	10,6	12,5	2,7		3,4	100

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor.

För att undvika att ränteförändringar påverkar tillgångsvärdet så att det inte längre överensstämmer med värdet på skulderna, matchas räntetillgångarna helt eller delvis med skulden.

Vid årsskiftet skulle en teoretisk räntestegring på 100 räntepunkter (1 procentenhet) innebära att räntetillgångarna minskade i värde med 39 Mkr. Netto (när både tillgångs- och avsättningsidan inkluderas) är ränterisken dock störst för bolaget vid sjunkande räntor. Vid ett räntefall på 100 räntepunkter skulle räntetillgångarna visserligen öka med 39 Mkr men skuldernas värde skulle öka (på grund av diskonteringseffekten) med 167,1 Mkr och bolagets kapitalbas reduceras med 83,4 mkr.

Fastighetsrisk

Marknadsvärdet på bolagets fastighetsbestånd har skrivits upp med 67 Mkr under 2018 och uppgår till 1 349 Mkr. Förutom en kontorsfastighet i Norrköping finns förvaltningsfastigheterna i Linköpings tätort och består huvudsakligen av bostadsfastigheter. Därutöver har bolaget en exponering mot den kommersiella fastighetsmarknaden i Stockholm genom innehav i Humlegården AB. Exponeringen i Humlegården är 821 Mkr.

Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Östgöta är fastighetsrisken för det egna beståndet relativt begränsad eftersom bostadsfastigheter har en lugnare prisutveckling och därmed lägre risk än kommersiella fastigheter. Den totala fastighetsexponeringen utgör 25,4 procent av placeringstillgångarna.

Tabell 22 – känslighetsanalys direktägda fastigheter

Känslighetsanalys, fastighetsrisk, Mkr	2018	2017
Inverkan på vinst före skatt		
Avkastningskravet höjs med 1 procent	-224,9	-213,7
Sänkning av hyresnivåerna med 10 procent	-8,7	-8,4

Motpartsrisker

Med motpartsrisk avses risken för förluster till följd av att motparter inte kan fullfölja sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.

Motpartsrisk inom kapitalförvaltningen omfattar risken att en motpart i handel med finansiella derivat, eller en bank som hanterar bolagets likvida medel, inte kan fullfölja sina åtaganden. Denna risk begränsas av att bolaget ställer krav på vilka motparter som godtas vad gäller handel med finansiella derivat samt deponering av bolagets likvida medel. Dessutom måste motpart ha en kreditrating på lägst BBB+ enligt Standard & Poor's.

Tabell 23 – motparter som hanterar likvida medel

Bank/motpart	Limit
Danske Bank A/S, Danmark, Sverige Filial, Org. nr 516401-9811	300 Mkr
Länsförsäkringar Bank Aktiebolag, Org. nr 516401-9878	300 Mkr
Nordea Bank Sverige AB, Org. nr 502010-5523	300 Mkr
Skandinaviska Enskilda Banken AB, Org. nr 502032-9081	300 Mkr

Tabell 24 – finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar enligt Solvens 2

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar 2018-12-31

Mkr	Totalt	Redovisat värde			Kassaflöden			
		Utan förfall	Med förfall	1-3 mån	4-12 mån	2020-2024	2025-2034	2035-
Finansiella tillgångar	8 552	6449	2103	76	179	1835	54	0
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r (netto)	2452		-2 452	-231	-694	-557	-531	-439

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar 2017-12-31

Mkr	Totalt	Redovisat värde			Kassaflöden			
		Utan förfall	Med förfall	1-3 mån	4-12 mån	2019-2023	2024-2033	2034-
Finansiella tillgångar	8 200	6 258	1 942	128	111	1 675	46	0
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r (netto)	2 345		-2 345	-210	-629	-531	-528	-448

Tabellen ovan visar en analys av kassaflödet där de finansiella tillgångarna och skulderna enligt Solvens 2 delas in i kontrakt med kända kassaflöden och kontrakt för vilka flödena inte är kända.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder inklusive derivatinstrument har olika löptider.

Bolagets strategi för att hantera likviditetsrisker syftar till att stäva mot att balansera förväntade in- och utbetalningar vilket bl.a. uppnås genom att balansera tillgångsportföljens kassaflöden. Likviditeten följs löpande och stresstester utförs för olika scenarios.

Bolagets exponering mot likviditetsrisk påverkas gynnsamt av att premier inbetalas innan skadeutbetalningar sker, normalt är stora skadeutbetalningar kända långt innan förfall. Vidare tas särskild hänsyn till placeringarnas likviditet vid investeringstillfället och en väsentlig andel av bolagets tillgångar är marknadsnoterade och bedöms kunna göras likvida inom några dagar.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka 130 Mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och ersättning från Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Liv uppgår till cirka 140 Mkr.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Fondliv respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller Länsförsäkringar Östgöta provisionersättning. Från provisionersättningen avräknas belopp om minst 80 procent motsvarande de kreditförluster som banken bedömer kommer att belasta banken för de lån som förmedlats av bolaget. Avräkning kan ske högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionersättningar.

Operativa risker

Operativ risk definieras som risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

Målet för bolagets arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av bolaget verksamhet.

De operativa riskerna hanteras i den interna kontrollmiljön. Upprätthållande av en god intern kontroll är en pågående process i bolaget och omfattar t ex ändamålsenliga rutiner och instruktioner, definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna, behörighetssystem, kontroller, informations- och rapporteringssystem samt informationssäkerhet.

På olika nivåer inom bolaget genomförs riskanalyser som syftar till att identifiera och bedöma risker i syfte att vidta riskreducerande åtgärder om risknivån överstiger beslutad toleransnivå. Valet av åtgärd för att reducera en operativ risk varierar i hög grad som följd av riskernas olikartade karaktär.

Som ett stöd till riskhanteringen finns ett system för rapportering och uppföljning av incidenter. Incidenter följs upp och åtgärder vidtas för att händelsen inte ska upprepas.

Bolagets kontinuitetsplanering handlar om att upprätta beredskaps- och kontinuitetsplaner för krishantering. Bolaget genomför regelbundet övningar för att säkerställa att bolaget har en god förmåga att hantera krissituationer.

NOT 3 PREMIEINKOMST

	Koncernen	
<i>tkr</i>	2018	2017
Direkt försäkring i Sverige	1 515 717	1 451 529
Mottagen återförsäkring	71 863	76 344
Premier för avgiven återförsäkring	-97 914	-100 078
Summa premieinkomst	1 489 666	1 427 794

Bolaget tillämpar fullt ut en riskbaserad rabatt, förmånskundsrabatt.

I resultaträkningen redovisas premieintäkten efter avdrag för denna rabatt.

NOT 4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN

	Koncernen	
<i>tkr</i>	2018	2017
Överförd kapitalavkastning till sakrörelsen	27 615	21 221
Summa överförd kapitalavkastning	27 615	21 221
Räntesats %, exkl Trafikaffär	0,60%	0,54%
Räntesats %, Trafikaffären	0,60%	0,54%

Basen för kapitalavkastningen av skadeförsäkringsverksamhetens kassaflöden bestäms som summan av halva premieintäkten f.e.r. och genomsnittet under året av avsättning för oreglerade skador f.e.r. Som kalkylränta används avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringstekniska skulder. De försäkringstekniska avsättningarna är till 75 procent placerade i en bred ränteportfölj och till 25 procent i egna fastigheter. För skadelivränterörelsen bestäms kapitalavkastningen till motsvarande de räntefaktorer som ligger till grund för reservberäkningen. Se även redovisningsprinciper i not 1.

NOT 5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrares andel		Försäkringsersättningar f.e.r.	
<i>tkr</i>	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Utbetalda försäkringsersättningar	957 942	893 457	60 341	60 802	897 601	832 655
Driftskostnader för skadereglering	78 878	80 121	0	0	78 878	80 121
Utbetalda försäkringsersättningar	1 036 820	973 578	60 341	60 802	976 479	912 776

För upplysning om förändring i avsättning för oreglerade skador avseende känd skadereserv, okänd skadereserv och avsättning för skaderegleringskostnad, se not 26.

NOT 6 DRIFTSKOSTNADER

	Direkt försäkring		Mottagen återförsäkring		Totalt	
<i>tkr</i>	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Funktionsindelade driftskostnader						
Anskaffningskostnader	-119 339	-116 621	-1 003	-731	-120 342	-117 352
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-9 825	5 167			-9 825	5 167
Administrationskostnader	-138 890	-124 805			-138 890	-124 805
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-1 445	-752			-1 445	-752
Driftskostnader Moderbolag	-269 498	-237 010	-1 003	-731	-270 501	-237 741
Driftskostnader Koncern	-269 498	-237 010	-1 003	-731	-270 501	-237 741
Kostnadsslagsindelad driftskostnad						
Provisioner och vinstandelar i mottagen af			-1 003	-731	-1 003	-731
Personalkostnader	-288 108	-279 188			-288 108	-279 188
Lokal- och kontorsomkostnader	-26 684	-29 131			-26 684	-29 131
Ombudersättningar	-8 492	-6 732			-8 492	-6 732
Avskrivningar på maskiner och inventarier	-6 288	-7 443			-6 288	-7 443
Avskrivningar på immateriella tillgångar	-2 122	-2 122			-2 122	-2 122
Övriga driftskostnader	-265 345	-196 474			-265 345	-196 474
Provision för all förmedlad affär	171 312	157 303			171 312	157 303
Total driftskostnad Moderbolag	-425 728	-363 788	-1 003	-731	-426 731	-364 519
Avgår:						
Driftskostnader för Finans- och fastighetsförvaltning	96 793	81 244			96 793	81 244
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	9 825	-5 167			9 825	-5 167
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	1 445	752			1 445	752
Resultat för förmedlad liv-, bank- och fondaffär	-30 711	-30 172			-30 711	-30 172
Skaderegleringskostnader	78 878	80 121			78 878	80 121
Summa avdrag	156 229	126 777			156 229	126 777
Driftskostnader Moderbolag	-269 498	-237 010	-1 003	-731	-270 501	-237 741
Avskrivningar	-6 008	-4 782			-6 008	-4 782
Övriga driftskostnader	-2 637	-2 293			-2 637	-2 293
Driftskostnader Koncern	-278 143	-244 086	-1 003	-731	-279 146	-244 817

NOT 7 ÖVRIGA TEKNISKA KOSTNADER

<i>tkr</i>	Koncernen	
	2018	2017
Avräkning mot TFF		
Premier och trafikförsäkringsavgifter	12 807	13 494
Skadautbetalningar netto	-17 793	-20 457
Driftskostnader	-805	149
Kapitalavkastning	37	155
Nettounderskott TFF	-5 754	-6 658

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Regeringen fastställer TFF:s stadgar. TFF:s egna intäkter utgörs främst av betalda trafikförsäkringsavgifter och finansiella intäkter. Driftskostnaderna och skadekostnaderna överstiger regelmässigt intäkterna och det uppkommer årligen ett nettounderskott i TFF:s verksamhet. Medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera föreningens nettounderskott. Nettounderskottet redovisas i enlighet med branschgemensam rekommendation. Länsförsäkringars totala andel av TFF:s underskott utgör 36,76 %. Länsförsäkringars andel fördelas sedan mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak med hjälp av nyckeln intjänade premier för direktteknade trafikförsäkringar. Länsförsäkringar Östgötas andel uppgår då till 7 %. Nettounderskottet redovisades för åren 2013 och tidigare i resultaträkningens poster Utbetalda försäkringssättningar respektive Driftskostnader.

NOT 8 ÅTERBÄRING OCH RABATTER

<i>tkr</i>	Direkt försäkring	
	2018	2017
Ingående tilldelad återbäring	240 000	235 000
Återbäring för tidigare år, utbetald under året	-237 382	-232 563
Utgående tilldelad återbäring	0	-240 000
Återbäring och rabatter	2 618	-237 563

NOT 9 ÅRETS NETTOVINST/FÖRLUST PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument är värderade till verkligt värde med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen. Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde.

<i>tkr</i>	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Låne- fordringar	Summa
Koncernen			
Finansiella tillgångar, 2018			
Aktier och andelar	275 396		275 396
Obligationer och andra räntebärande papper	8 738		8 738
Derivat	-		-
Förvaltnings- och rörelsefastighet	66 182		66 182
Övriga fordringar		724	724
S:a finansiella tillgångar	350 316	724	351 040
Finansiella tillgångar, 2017			
Aktier och andelar	562 624		562 624
Obligationer och andra räntebärande papper	16 754		16 754
Derivat	-		-
Förvaltnings- och rörelsefastighet	91 062		91 062
Övriga fordringar		1 526	1 526
S:a finansiella tillgångar	670 440	1 526	671 966

NOT 9 fortsättning

<i>tkr</i>	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Låne- fordringar	Summa
Moderbolaget			
Finansiella tillgångar, 2018			
Aktier och andelar	159 193		159 193
Obligationer och andra räntebärande papper	8 738		8 738
Derivat	-		-
Byggnader och mark	67 182		67 182
Övriga fordringar		724	724
S:a finansiella tillgångar	235 113	724	235 837

Finansiella tillgångar, 2017

Aktier och andelar	439 579		439 579
Obligationer och andra räntebärande papper	16 754		16 754
Byggnader och mark	102 476		102 476
Övriga fordringar		1 526	1 526
S:a finansiella tillgångar	558 809	1 526	560 336

Kapitalavkastning, intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Driftsoverskott från byggnader och mark	76 820	72 855	76 820	72 855
Hysesintäkter	83 482	54 289	91 162	54 289
Erhållna utdelningar				
Räntointäkter				
Obligationer och andra räntebärande räntepapper	37 686	39 290	37 686	39 290
Övriga räntointäkter	724	1 526	724	1 526
Valutakursvinst, netto	68 173	0	68 173	0
Realisationsvinst, netto				
Aktier och andelar	111 003	85 152	111 003	85 152
Obligationer och andra räntebärande räntepapper	0	0	0	0
Summa intäkter i kapitalförvaltningen	377 888	253 113	385 568	253 113

Kapitalavkastning, kostnader

Driftskostnader från byggnader och mark	-76 738	-60 634	-76 738	-60 634
Kapitalförvaltningskostnader	-18 440	-17 598	-21 058	-21 549
Valutaförlust, netto	0	-73 637	0	-73 637
Realisationsförlust, netto				
Aktier och andelar	0	0	0	0
Obligationer och andra räntebärande räntepapper	-15 225	-11 627	-15 225	-11 627
Räntekostnader				
Övriga räntekostnader	-2 151	-1 337	-2 151	-1 337
Summa kostnader i kapitalförvaltningen	-112 554	-164 832	-115 173	-168 784

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Orealiserad vinst				
Byggnader och mark	66 100	78 840	67 100	90 254
Aktier och andelar	123 883	496 820	0	373 775
Räntebärande värdepapper	0	0	0	0
Summa orealiserad vinst	189 983	575 660	67 100	464 030
Orealiserad förlust				
Byggnader och mark	0	0	0	0
Aktier och andelar	-111 145	0	-111 145	0
Räntebärande värdepapper	-11 572	-9 573	-11 572	-9 573
Summa orealiserad förlust	-122 717	-9 573	-122 717	-9 573

NOT 10 BOKSLUTSDISPOSITIONER

<i>tkr</i>	Moderbolaget		Obeskattade reserver	Moderbolaget	
	2018	2017		2018	2017
Förändring av säkerhetsreserv	-43 077	-73 099	Utjämningsfond	42 650	42 650
Förändring av periodiseringsfond	-74 000	19 400	Säkerhetsreserv	1 390 140	1 347 062
Summa bokslutsdispositioner	-117 077	-53 699	Periodiseringsfond	157 962	83 962
			Summa obeskattade reserver	1 590 752	1 473 675

NOT 11 SKATTER

<i>tkr</i>	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
REDOVISAT I RESULTATRÄKNINGEN				
Aktuell skatt				
Årets skattekostnad	-52 873	-8 663	-52 874	-7 914
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-279	-340	-279	-340
	-53 153	-9 003	-53 153	-8 254
Förändring uppskjuten skattekostnad				
Uppskovsvärde andelsbyte	0	460	0	460
Uppskjuten skatt till följd av förändringar av skattesatser	41 902	0	38 828	0
Uppskjuten skatt på skillnaden mellan redovisat och skattemässigt värde på placeringstillgångar	-1 135	-81 787	-1 355	-85 350
Uppskjuten skatt avseende övriga temporära skillnader	-24 486	-12 460	-51	-1 018
	16 280	-93 787	37 421	-85 908
Totalt redovisad skattekostnad	-36 873	-102 790	-15 732	-94 162
Avstämning årets skattekostnad				
Redovisat resultat före skatt	452 182	582 762	225 928	420 556
Skatt enligt gällande skattesats (22 %)	-99 480	-128 208	-49 704	-92 522
Skatteeffekt av:				
-ej avdragsgilla kostnader	-970	-874	-970	-867
-ej skattepliktiga intäkter	26 370	27 070	806	0
-kupongskatt	-3 965	-4 337	-3 965	-4 337
-skatt hänförlig till tidigare år	-279	3 997	-279	3 997
-effekt av ändrade skattesatser	41 902	-	38 828	-
-övrigt	-453	-438	-448	-433
Redovisad effektiv skatt	-36 873	-102 788	-15 732	-94 162
Gällande skattesats	22,0%	22,0%	22,0%	22,0%
Effektiv skattesats	8,2%	17,6%	7,0%	22,4%

Skatt hänförlig till övrigt totalresultat

	Koncernen					
	2018			2017		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Omvärdering av rörelsefastighet	7 008	-1 542	5 466	16 197	-3 563	12 633
Övrigt totalresultat	7 008	-1 542	5 466	16 197	-3 563	12 633

REDOVISAT I BALANSRÄKNINGEN**Redovisade uppskjutna skattefordringar och skulder**

Uppskjutna skattefordringar och - skulder hänför sig till följande:

	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Koncernen						
Aktier och andelar, placeringstillgångar			-394 814	-406 091	-394 814	-406 091
Förvaltnings- och rörelsefastigheter			-211 526	-192 718	-211 526	-192 718
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			-5 083	-9 717	-5 083	-9 717
Effekt av ändrade skattesatser			41 902			
Övrigt			1 358	-132	1 358	-133
Obeskattade reserver			-349 965	-324 209	-349 965	-324 210
Skattefordringar/-skulder, netto	0	0	-918 128	-932 867	-960 030	-932 869
Moderbolaget						
Aktier och andelar, placeringstillgångar			-394 814	-406 091	-394 814	-406 091
Förvaltnings- och rörelsefastigheter			-209 985	-192 718	-209 985	-192 718
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			-5 083	-9 717	-5 083	-9 717
Effekt av ändrade skattesatser			38 828			
Övrigt			-183	-132	-183	-132
Skattefordringar/-skulder, netto	0	0	-571 237	-608 658	-610 065	-608 658

NOT 12 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

<i>tkr</i>	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	16 973	
Årets inköp		16 973
Utgående anskaffningsvärde	16 973	16 973
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 122	0
Årets avskrivningar	-2 122	-2 122
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 243	-2 122
Bokfört planmässigt restvärde	12 730	14 851

100 % av immateriella tillgångar avser förvärvet av olycksfalls- och sjukförsäkring för vuxna.

Immateriella tillgångar skrivs från ianspråkstagande planmässigt av på åtta år.

NOT 13 BYGGNADER OCH MARK**Förvaltningsfastigheter**

Redovisas enligt verkligt värdemetoden

<i>tkr</i>	Tillkommande/köpta förvaltningsfastigheter		Avgående/sålda förvaltningsfastigheter		Förvaltningsfastigheter ägda hela året	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Koncernen						
Ingående verkligt värde					1 160 050	1 078 750
Anskaffningsvärde					677 343	674 883
Investeringar i fastigheterna						2 460
Försäljning sålda fastigheter						
Utgående verkligt värde					1 226 150	1 160 050
Ack. realiserad värdeförändring					548 807	482 707

Förvaltningsfastigheterna består av ett antal hyresfastigheter som hyrs ut till externa hyresgäster.

Hyreskontrakt avseende kontor och butiker upprättas initialt normalt på hyrestid som omfattar 3 år.

Byggnader och mark

Redovisas enligt verkligt värdemetoden

<i>tkr</i>	Tillkommande/köpta förvaltningsfastigheter		Avgående/sålda förvaltningsfastigheter		Förvaltningsfastigheter ägda hela året	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Moderbolaget						
Ingående verkligt värde					1 282 050	1 188 750
Anskaffningsvärde					730 532	726 901
Investeringar i fastigheterna						3 631
Försäljning sålda fastigheter						
Utgående verkligt värde					1 349 150	1 282 050
Ack. realiserad värdeförändring					618 618	550 932

Rörelsefastigheter

Redovisas enligt omvärderingsmetoden

<i>tkr</i>	Tillkommande/köpta rörelsefastigheter		Avgående/sålda rörelsefastigheter		Rörelsefastigheter ägda hela året	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Koncernen						
Ingående verkligt värde					122 000	110 000
Anskaffningsvärde					53 190	52 604
Investeringar i fastigheterna						586
Avskrivningar					-6 008	-4 782
Omvärderingseffekt mot omvärderingsreserv					7 008	16 196
Utgående verkligt värde					123 000	122 000

Rörelsefastigheter består av fastigheter där företaget bedriver egen verksamhet.

NOT 13 BYGGNADER OCH MARK, forts.

Koncernen/moderbolaget Geografisk marknad	Typ av fastighet	Initiala hyresintäkter / Bedömda marknadsmässiga hyresintäkter, tkr		Initialt driftnetto / Bedömt marknadsmässigt driftnetto, tkr		Kalkylräntekrav för diskontering av framtida kassaflöden, %		Direktavkastningskrav för bedömning av restvärde, %	
		2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Östergötlands län	Bostäder Kontor	67 342/66 286	65 834/66 794	27 562/39 104	32 852/38 978	4,60 -6,30	4,75 - 6,50	2,60 -4,30	2,75 - 4,50
		20 593/20 859	18 355/20 967	-17 068/13 452	-8 129/12 332	7,65 -8,15	7,85 - 8,25	5,65- 6,15	5,85 - 6,25

Förvaltnings- och rörelsefastigheter - påverkan på periodens resultat

Hyresintäkter (inklusive interna hyror, 11 114 tkr)

Direkta kostnader för förvaltnings- och rörelsefastigheter som genererat hyresintäkter under perioden

(drift- och underhållskostnader, fastighetsskatt och tomträttsavgäld)

	2018	2017
Hyresintäkter (inklusive interna hyror, 11 114 tkr)	87 935	84 189
Direkta kostnader för förvaltnings- och rörelsefastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	77 441	59 466

Fastigheter har värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara indata (nivå 3).

NOT 14 PLACERINGAR I KONCERNFÖRETAG

Innehav i dotterföretag

Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB

Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB

Dotterföretagets säte

Linköping, Sverige

Linköping, Sverige

Ägarandel i procent	
2018	2017
0	100
100	100

Moderbolaget, tkr

Ingående ackumulerade anskaffningsvärden

Avvecklad verksamhet

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden

Verkligt värde

Under året har inga inköp, aktieägartillskott eller uppskrivningar gjorts. Under året har verksamheten i

Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB avvecklats genom likvidation av bolaget.

Bokfört värde	Bokfört värde
140 815	140 815
-1 175	
139 640	140 815
874 391	705 550

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterföretag

Dotterföretag/Organisationsnummer/Säte

Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB, 556666-1111, Linköping

Antal andelar	Andel i %	Bokfört värde
1 000	100	139 640

NOT 15 AKTIER OCH ANDELAR

tkr

Verkligt värde

Anskaffningsvärde

Koncernen		Moderbolaget	
2018	2017	2018	2017
4 963 505	4 788 009	4 142 927	4 091 314
2 435 268	2 332 377	2 349 440	2 246 549

NOT 16 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE PAPPER

tkr

Koncern och moderbolag

Statsskuldväxlar

Svenska staten

Svenska bostadsinstitut

Övriga svenska emittenter

Utländska stater

Övriga utländska emittenter

Summa

Varav noterade värdepapper

Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
2018	2017	2018	2017
98 123	92 339	99 065	89 891
1 224 001	1 196 744	1 232 911	1 205 347
684 610	589 216	683 141	581 874
84 996	48 068	86 251	47 320
2 091 729	1 926 367	2 101 367	1 924 433
2 091 729	1 926 367	2 101 367	1 924 433

Förfallostruktur obligationer och räntebärande papper

Mindre än 1 år

1-5 år

5-10 år

Mer än 10 år

Summa

Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
2018	2017	2018	2017
224 145	204 440	229 402	209 587
1 755 446	1 632 503	1 760 379	1 626 448
96 405	77 444	95 973	76 398
15 733	11 980	15 613	12 000
2 091 729	1 926 367	2 101 367	1 924 433
14 725	84 534	-	-
-24 363	-267	-	-

Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden

Negativ skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden

NOT 17 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Finansiella instrument är värderade till verkligt värde med värdeförändringen redovisad i resultaträkningen.

Övriga tillgångar och skulder är värderade till upplupet anskaffningsvärde, se även not 1.

tkr

Tillgångar

	Koncernen 2018					Koncernen 2017				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella tillgångar										
Aktier och andelar	4 963 505		4 963 505	4 963 505	2 435 268	4 788 009		4 788 009	4 788 009	2 332 377
Obligationer och andra räntebärande papper	2 091 729		2 091 729	2 091 729	2 101 367	1 926 367		1 926 367	1 926 367	1 924 433
Upplupna intäkter	11 690	30	11 720	11 720	11 720	15 934	27	15 962	15 962	15 962
Fordringar		918	918	918	918		864	864	864	864
Utlåning till kreditinstitut		135 195	135 195	135 195	135 195		196 435	196 435	196 435	196 435
Summa	7 066 924	136 143	7 203 067	7 203 067	4 684 468	6 730 310	197 327	6 927 637	6 927 637	4 470 071

NOT 17 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER, forts

Tillgångar	Moderbolaget 2018					Moderbolaget 2017				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella tillgångar										
Aktier och andelar	4 142 927		4 142 927	4 142 927	2 349 440	4 091 314		4 091 314	4 091 314	2 246 549
Obligationer och andra räntebärande papper	2 091 729		2 091 729	2 091 729	2 101 367	1 926 367		1 926 367	1 926 367	1 924 433
Upplupna intäkter	11 690	30	11 720	11 720	11 720	15 934	27	15 962	15 962	15 962
Fordringar		918	918	918	918		864	864	864	864
Utlåning till kreditinstitut		135 084	135 084	135 084	135 084		186 957	186 957	186 957	186 957
Summa	6 246 346	136 032	6 382 378	6 382 378	4 598 529	6 033 615	187 849	6 221 465	6 221 465	4 374 766

Skulder	Koncernen 2018					Koncernen 2017				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella skulder										
Skulder till kreditinstitut										
Derivat										
Andra skulder		24 136	24 136	24 136	24 136		30 165	30 165	30 165	30 165
Upplupna kostnader		8 632	8 632	8 632	8 632		6 319	6 319	6 319	6 319
Summa		32 768	32 768	32 768	32 768		36 484	36 484	36 484	36 484

Skulder	Moderbolaget 2018					Moderbolaget 2017				
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Finansiella skulder										
Skulder till kreditinstitut										
Derivat										
Andra skulder		24 136	24 136	24 136	24 136		29 802	29 802	29 802	29 802
Upplupna kostnader		8 632	8 632	8 632	8 632		6 319	6 319	6 319	6 319
Summa		32 768	32 768	32 768	32 768		36 121	36 121	36 121	36 121

NOT 17 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER, forts

Klassificering av finansiella instrument

	Koncernen			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	1 783 375	466 830	2 713 300	4 963 505
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 091 729			2 091 729

	Moderbolaget			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	1 783 375	466 830	1 892 722	4 142 927
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 091 729			2 091 729

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara indata (nivå 3).

Koncernen	Aktier och andelar
Ingående balans nivå 3 2017-12-31	2 418 341
Redovisade vinster och förluster	
Redovisat i årets resultat	294 959
Anskaffningsvärde förvärv	-
Försäljningslikvid försäljning	-
Överföring från nivå 3	-
Överföring till nivå 3	-
Utgående balans nivå 3 2018-12-31	2 713 300
Orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen	294 959

Moderbolaget	Aktier och andelar
Ingående balans nivå 3 2017-12-31	1 721 646
Redovisade vinster och förluster	
Redovisat i årets resultat	171 076
Anskaffningsvärde förvärv	-
Försäljningslikvid försäljning	-
Överföring från nivå 3	-
Överföring till nivå 3	-
Utgående balans nivå 3 2018-12-31	1 892 722
Orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen	171 076

Känslighetsanalys, nivå 3	Påverkan på skulder och eget kapital		
	Värde- påverkan	Avsättning för andra risker och kostnader	Eget kapital
Kursnedgång LFAB/Humlegården 10 %	-271 330	-41 640	-229 690

Nivå 1: enligt priser noterade på en marknad för samma instrument
Nivå 2: antingen direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1
Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Bolagets aktieinnehav i LFAB, LF Mäklarservice AB och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så kommer aktierna att redovisas till detta lägre värde.

Bolagets onoterade aktieinnehav i Humlegården Fastigheter AB, som ägs genom Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB, har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Humlegården Fastigheter AB är ett fastighetsförvaltande bolag som varje år anlitar utomstående certifierade värderingsmän för värdering av fastighetsbeståndet. Eftersom marknadsvärdet på fastighetsbeståndet i allt väsentligt utgör substansvärdet, så representerar substansvärdet verkligt värde på balansdagen eftersom bolaget i grund och botten utgörs av fastigheterna.

Andelarna i Innovationskapital värderas i enlighet med International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines. Metoden har som målsättning att ge en uppskattning av det pris där två hypotetiska marknadsaktörer skulle enas om att utföra en transaktion. Huvudsakligen används priset vid den senaste transaktionen som underlag för bedömning av verkligt värde.

NOT 18 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING

	2018	2017
Fordringar hos försäkringsföretag	40 426	36 075
Fordringar hos försäkringstagare	391 536	369 990
	431 962	406 065

NOT 19 MATERIELLA TILLGÅNGAR

	2018	2017
Maskiner och inventarier:		
Ingående anskaffningsvärde	198 928	190 011
Årets inköp	3 452	11 667
Årets försäljning	-833	-2 750
Utgående anskaffningsvärde	201 547	198 928
Ingående ackumulerade avskrivningar	-180 615	-174 829
Årets avskrivningar	-6 288	-7 443
Återförd avskrivning	750	1 657
Utgående ackumulerade avskrivningar	-186 153	-180 615
Bokfört planmässigt restvärde	15 393	18 312

Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på fem år.

NOT 20 LIKVIDA MEDEL/KASSA OCH BANK

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Summa likvida medel / kassa och bank	135 195	196 435	135 084	186 957

NOT 21 UPPLUPNA RÄNTE- OCH HYRESINTÄKTER

tkr	2018	2017
Upplupna ränteintäkter	11 690	15 934
Upplupna hyresintäkter	30	27
	11 720	15 962

Allt förväntas bli återvunnet inom 12 månader.

NOT 22 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

tkr	2018	2017
Föregående års avsättning för förutbetalda anskaffningskostnader	25 687	20 520
Årets avskrivning	-25 687	-20 520
Årets avsättning	15 863	25 687
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	15 863	25 687

Samtliga anskaffningskostnader skrivs av på ett år.

NOT 23 ÖVRIGA FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Förutbetalda hyror	1 206	1 210	1 206	1 210
Övriga förutbetalda kostnader	7 279	27 732	7 279	27 732
Summa övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8 485	28 942	8 485	28 942

Allt förväntas bli återvunnet inom 12 månader.

NOT 24 EGET KAPITAL**Bundet eget kapital***Uppskrivningsfond*

Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap.1-2 § ÅRFL.

Avser omstrukturering av Humlegården.

Reservfond

Var tidigare ett lagkrav att sätta av till detta. Man har utgått från bolagsordning eller en procentandel av ev vinst.

Fritt eget kapital*Omräkningsreserv*

Omklassificeringsjusteringar framgår av rapport över totalresultat.

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfondavsättning och efter att eventuell vinstutdelning lämnats.

Utgör tillsammans med årets resultat summa fritt eget kapital.

NOT 25 AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISKER

tkr	2018			2017		
	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	634 441		634 441	592 701		592 701
Premieinkomst	1 587 580	-97 914	1 489 666	1 527 873	-100 078	1 427 794
Intjänade premier under perioden	-1 561 124	97 914	-1 463 210	-1 486 132	100 078	-1 386 054
Utgående balans	660 897		660 897	634 441		634 441

NOT 26 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR

tkr	2018			2017		
	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto	Brutto	Återförsäkrars andel	Netto
Inträffade och rapporterade skador	1 181 434	-189 219	992 214	1 174 766	-198 163	976 603
Inträffade men ej rapporterade skador IBNR	1 393 991	-229 463	1 164 529	1 361 083	-288 204	1 072 879
Skaderegleringskostnader	88 427		88 427	80 108		80 108
Summa	2 663 851	-418 682	2 245 169	2 615 958	-486 367	2 129 591
Ingående balans	2 615 958	-486 367	2 129 591	2 560 035	-528 251	2 031 784
Förväntad kostnad för skador som inträffat under den innevarande perioden	580 279	-14 349	565 930	530 675	-14 353	516 322
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder för skador som inträffat under tidigare år	-532 386	82 034	-450 352	-486 540	56 237	-430 303
<i>Effekt av beståndsöverlåtelse</i>						
Verkligt värde av övertaget bestånd Olycksfalls- och sjukförsäkring (redovisat i balansräkningen)	-	-	-	11 788		
Utgående balans	2 663 851	-418 682	2 245 169	2 615 958	-486 367	2 129 591

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 %. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,20 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,60 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

NOT 27 ÖVRIGA SKULDER

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Leverantörsskulder	21 909	18 472	21 909	18 325
Trafikpremieskatt	5 719	2 099	5 719	2 099
Övriga skulder	-3 492	9 594	-3 492	9 378
Summa övriga skulder	24 136	30 165	24 136	29 802

NOT 28 UPPLUPNA KOSTNADER

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Semesterlöneskuld	17 078	15 778	17 078	15 632
Prestationslön	0	10 909	0	10 909
Sociala kostnader	7 497	6 491	7 497	6 395
Hyror influtna ej förfallna	8 632	6 319	8 632	6 319
Övrigt	12 065	6 168	12 065	6 168
Summa upplupna kostnader	45 273	45 667	45 273	45 423

NOT 29 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

tkr	2018-12-31	2017-12-31
Registerförda placeringstillgångar för skuldtäckning	2 357 889	2 247 593

I enlighet med 6 kap. 11§ Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldtäckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid bolagets insolvens.

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras bolagets ersättning för den förmedlade bankaffären. Enligt detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Östgöta ska stå för 80 procent av konstaterade kreditförluster på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avtalet innehåller en begränsning vilken säger att avräkning av kreditförluster maximalt kan ske till det framtida värdet av samtliga utbetalningar av provisionersättning från LF Bank.

NOT 30 PENSIONER

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom försäkring i FPK. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2018 har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt som tryggas genom en försäkring i FPK redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i FPK uppgår till 25,3 Mkr (18,9 Mkr). FPKs överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2018 uppgick FPKs överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 121 procent (117 procent). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på FPKs tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt FPKs försäkringstekniska beräkningsåtaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Förtida pensionsavgång kan ske på tjänstemannens (födda 1955 och tidigare) initiativ fr. o. m. månaden efter uppnådda 62 års ålder om inte företaget och den lokala FTF-organisationen överenskommer om annat. Villkor framgår av FTP 12 (Försäkringsbranschens tjänstepensionsplan). Den utgående avsättningen för 62-årsavgångar gällande avtalspension var per 2018-12-31 765 tkr. Företaget följer kollektivavtal mellan FAO/FTF och FAO/SACO vad gäller pensionsvillkor. Enda undantaget är företags VD - se not 35. Se även not 1 under avsnittet om förmånsbestämda pensionsplaner.

NOT 31 NÄRSTÅENDE**Närstående relationer**

De 23 länsförsäkringsbolagen har valt att organisera vissa gemensamma verksamheter i Länsförsäkringar AB koncernen. Koncernen har i uppdrag att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom Länsförsäkringar.

Som närstående juridiska personer räknas Länsförsäkringar AB koncernen, vilken i tabellen nedan inkluderar Länsförsäkringar Mäklarservice AB och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB samt de 23 övriga länsförsäkringsbolagen med dotterbolag. Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB är ett helägt dotterbolag som också räknas som närstående. Det helägda dotterbolaget Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB har avvecklats under året.

Inom länsförsäkringsgruppen förekommer transaktioner av såväl engångskaraktär som löpande karaktär. Till transaktioner av löpande karaktär hör tjänster som tillhandahålls av Länsförsäkringar AB koncernen. Dessa tjänster inhandlas på marknadsmässiga villkor och inkluderar IT-drift, utvecklingskostnader, marknadsföring, pensionsförsäkringar, utbildning med mera.

NOT 31 NÄRSTÅENDE, forts.

	Försäljning av varor och tjänster till närstående		Inköp av varor och tjänster från närstående		Fordran på närstående per 31/12		Skuld till närstående per 31/12	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Moderbolaget								
Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB	0	2 016	0	7 142	0	410		
Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB	-	-	-	-	25 346	25 327	-	-
Länsförsäkringsbolag	5 960	5 060	1 852	1 445	1 932	1 379	100	57
Länsförsäkringar AB (koncernen)	3 352	3 076	117 110	128 179	927	559	2 616	3 443

NOT 32 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR ANGÅENDE FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN

	Försäkringsklasser					Summa		
	Sjuk- och olycksfall	Motorfordon	Egen-dom	Ansvar	Rätts-skydd	Direkt försäkring	Mottagen återförsäkring	Totalt
tkr								
Premieinkomst, brutto	129 301	644 902	669 801	40 192	31 521	1 515 717	71 863	1 587 580
Premieintäkt, brutto	126 810	628 238	664 077	39 984	31 232	1 490 342	70 783	1 561 125
Driftskostnader, brutto	-28 114	-88 344	-137 539	-9 157	-6 344	-269 498	-1 003	-270 501
Försäkringsersättningar, brutto	-76 880	-506 235	-451 134	-19 510	-10 291	-1 064 050	-20 663	-1 084 714
Resultat avgiven återförsäkring	-588	110	-104 781	0	0	-105 258		-105 258
Skadeprocent brutto	60,6%	80,6%	67,9%	48,8%	33,0%	71,4%	29,2%	69,5%

NOT 33 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER**Kostnader för ersättning till anställda**

	Tjänstemän och fastighetshetsanställda			
	Styrelse och VD		Tjänstemän och fastighetshetsanställda	
	2018	2017	2018	2017
tkr				
Kostnader för ersättning till anställda, Koncernen				
Löner och ersättningar	4 567	5 938	174 722	171 523
Pensionsavgifter	486	1 427	24 816	29 940
Sociala kostnader på löner, ersättningar och förmåner	1 497	2 719	53 207	57 167
	6 550	10 084	252 745	258 630

Kostnader för ersättning till anställda, Moderbolaget

	Tjänstemän och fastighetshetsanställda			
	Styrelse och VD		Tjänstemän och fastighetshetsanställda	
	2018	2017	2018	2017
Löner och ersättningar	4 567	5 004	174 722	170 748
Pensionsavgifter	486	1 084	24 816	29 902
Sociala kostnader på löner, ersättningar och förmåner	1 497	2 344	53 207	56 908
	6 550	8 432	252 745	257 558

Medelantalet anställda

	Koncernen				Moderbolaget			
	2018			2017	2018			2017
	Män	Kvinnor	Totalt	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Totalt
Verkställande direktör	1	0	1	2	1	0	1	1
Tjänstemän *)	152	193	345	338	152	193	345	336
Fastighetsanställda *)	0	1	1	1	0	1	1	1

*) Omräknat till helårsarbete

Könsfördelning företagsledningen, %

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
	Andel kvinnor	Andel kvinnor	Andel kvinnor	Andel kvinnor
Styrelsen	42%	31%	56%	40%
Övriga ledande befattningshavare	43%	43%	43%	43%

NOT 34 ARVODE OCH KOSTNADSERSÄTTNING TILL REVISORER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
tkr				
Koncernen				
KPMG				
Revisionsuppdrag	1 341	1 180	1 323	1 044
Skatterådgivning	356	140	356	140
Andra uppdrag	55	69	55	69
	1 752	1 389	1 734	1 253

Lån till anställda

Samtliga lån till anställda och VD går via LF Bank. En sedvanlig kreditprövning görs på samtliga. Skillnaden mellan verklig ränta och den ränta som de anställda betalar betalas av företaget. Summan för ränteskillnaden uppgick 2018 till 4 575 tkr. Personalen förmånsbeskattas enligt gällande regler.

NOT 35 ERSÄTTNING TILL STYRELSELEDAMÖTER, VD OCH ANDRA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

	Grundlön*	Rörlig**	Övriga	Pensions	Summa
	styrelsearvode	ersättning	förmåner	kostnad	kronor
Styrelsens ordförande, Peter Lindgren	532 154				532 154
Styrelseledamot, vice ordförande, Anna-Karin Cronstedt	307 811				307 811
Styrelseledamot, Carl Falkenberg	238 564				238 564
Styrelseledamot, Rikard Sagent	263 032				263 032
Styrelseledamot, Sten Lundqvist	187 814				187 814
Styrelseledamot, Eva Holmgren	210 593				210 593
Styrelseledamot, Cecilia Lundh	174 375				174 375
Verkställande direktör, Sven Eggefall	1 086 576		20 746	273 303	1 380 625
tf Verkställande direktör, Sten Lundqvist	533 679				533 679
Verkställande direktör, Stefan Nyrinder	1 208 027		26 577	212 268	1 446 872
Andra ledande befattningshavare	6 161 105	110 098	447 169	3 039 744	9 758 116
Summa	10 903 730	110 098	494 492	3 525 315	15 033 635

* I grundlöns styrelsearvoden ingår utbetalda dagarvoden under kalenderåret.

** Rörliga ersättningar avser utbetalning av prestationsbaserad ersättning. Nivåskillnaden avseende arvoden mellan styrelsemedlemmarna beror på att ledamöterna i olika grad har andra uppdrag inom koncernen. Bland dessa engagemang återfinns uppdrag i presidiet, dotterbolagsstyrelser, utskott och inom länsförsäkringsgruppen. Bland övriga förmåner återfinns bland annat kostnader för tjänstebil, sjukförsäkring och låneförmåner.

Principer för bestämmande av ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare

Prestationsbaserad ersättning

Förutom fast grundlön till ledande befattningshavare utgår prestationsbaserad ersättning enligt samma modell som till bolagets övriga anställda. Vd får inte någon prestationsbaserad ersättning. Den prestationsbaserade ersättningen är maximerad till ett halvt basbelopp. Beslut om prestationsbaserad ersättning fattas av bolagets styrelse.

Pensioner

För Moderbolagets vd utgår pensionsförmåner till en årlig sammanlagd premie motsvarande 35 % av den pensionsgrundande lönen. För övriga befattningshavare i bolagets ledning finns inga särskilda villkor avseende pension, utan försäkringsbranschens normala pensionsvillkor gäller. Pensionsålder för vd och övriga befattningshavare i bolagets ledning är 65 år.

Augångsvederlag

Vid uppsägning från bolagets sida har vd en uppsägningstid på 6 månader och ett avgångsvederlag om max 12 månadslöner. Vid uppsägning från bolagets sida har ledande befattningshavare rätt till lön under uppsägningstiden enligt gällande kollektivavtal. Vid egen uppsägning har vd 6 månaders uppsägningstid och andra ledande befattningshavare regleras enligt gällande kollektivavtal.

Offentliggörande av uppgifter om ersättningar

Policy

Bolagets styrelse har den antagit riktlinje om ersättningar. Riktlinjen om ersättningar tillämpas på all ersättning till alla anställda i bolaget. Beslut om riktlinjen grundar sig på en analys av vilka risker riktlinjen kan vara förknippad med. Riktlinjen ses över och beslutas av styrelsen årligen eller när det bedöms nödvändigt.

Beslutsgång

Bolagets styrelse ska inom sig utse ett ersättningsutskott med uppgift att ansvara för att bereda väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av riktlinjen för ersättningar. Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande och vice ordförande. Bolagets styrelse ska besluta om ersättning och övriga anställningsvillkor för vd och till övriga anställda som ingår i bolagets företagsledning och eventuella övriga anställda som rapporterar direkt till vd. Beslut om förmånerbjudande fattas av vd och ska årligen anmälas till bolagets styrelse.

Risikanaly

Bolaget har en ersättningsmodell som är förenlig med och främjar en effektiv riskhantering. Utgångspunkten är att ersättningar och anställningsvillkor inte får uppmuntra till överdrivet risktagande men ska möjliggöra att anställda och personer till ledande befattningar kan rekryteras och behållas. Till anställd i ledande position, och som kan påverka företagets risknivå, räknas verkställande direktör och personer i bolagets ledning. Till anställd som kan påverka företagets risknivå räknas

Kostnadsförda ersättningar

Anställda i ledande positioner	7	8 989	110	494	3 525	13 119
Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå	10	6 365	186	336	1 603	8 490
Övriga anställda	329	144 363	8 051	8 812	20 174	181 400
Totalt	346	159 717	8 348	9 642	25 302	203 009

kontrollfunktioner, underwriter samt försäljningschefer och kreditchef. Bolagets funktion för riskkontroll har medverkat i bedömningen av risken.

Ersättningsmodell och kriterier för ersättningar

Ersättning ska i huvudsak utgå med en fast månadslön. Styrelsen har beslutat om prestationsmål vars storlek är beroende av det övergripande bolagsresultatet, kundnöjdhet och driftskostnadsprocent. Utfallet av försäljningsresultatet kan inte påverkas av enskilda medarbetare eller beslut av särskilda befattningshavare utan kan endast uppnås genom en gemensam laginsats. Den kollektiva ersättningen har inte bedömts ge incitament till ökat risktagande. Den rörliga ersättningen är maximerad för alla anställda till 0,5 prisbasbelopp. Då ersättningsbeloppet är lika för samtliga anställda och beloppets storlek inte påverkar bolagets långsiktigt hållbara resultat och inte heller äventyrar företagets förmåga till långsiktigt positivt resultat utbetalas denna rörliga ersättning till samtliga anställda utom vd. Den prestationsbaserade ersättningen utgår i form av kontanter, förutom för anställda som kan påverka företagets risknivå. Dessa personer får sin prestationsersättning i form av tjänstepension. Garanterade rörliga ersättningar utbetalda eller kostnadsförda finns inte. Inga ackumulerade utestående uppskjutna rörliga ersättningar finns.

Den rörliga, prestationsbaserade ersättningen, är intjänad under 2017 och utbetalades under 2018. Den uppgår till anställda som kan påverka företagets risknivå till 186 tkr och till övriga anställda till 8 051 tkr, resterande belopp avser provision för säljande personal.

Kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgår till 1 476 tkr och avser sex personer. Inga andra utfästelser har gjorts till andra personer än dessa. Det högsta enskilda utfästa beloppet uppgår till 97 tkr.

Intjänade ersättningar under det senaste räkenskapsåret uppgår till 160 046 tkr. Utbetalade ersättningar under det senaste räkenskapsåret uppgår till 167 955 tkr, varav 7 909 tkr är intjänade tidigare år.

Rörlig ersättning i form av provision förekommer bland säljande personal. Denna personalkategori tillhör inte kategorin anställda i ledande position och bedöms inte i sitt dagliga arbete utöva ett sådant inflytande att det påverkar bolagets risknivå. Provisioner som utbetalas är enligt gällande kollektivavtal och inräknas i uppgift om rörliga ersättningar. Bolaget kan, utöver kontant ersättning, erbjuda anställda förmåner till exempel i form av rabatter på bolagets produkter, bilförmån, lunchförmån samt i form av hälsa och friskvård.

Pensions- och avgångsvillkor följer av kollektivavtal. Bolaget kan inom ramen för av bolagsstämman fastställda principer för ersättning till ledande befattningshavare, avtala om särskilda pensions- och avgångsvillkor.

De arvoden vd erhåller för styrelseuppdrag i Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Mäklarservice tillfaller Länsförsäkringar Östgöta.

Medeltal	Fast	Rörlig			
antal anställda	ersättning	ersättning	Förmåner	Pension	Totalt
7	8 989	110	494	3 525	13 119
10	6 365	186	336	1 603	8 490
329	144 363	8 051	8 812	20 174	181 400
346	159 717	8 348	9 642	25 302	203 009

NOT 36 OPERATIONELL LEASING

Ikke uppsägningsbara leasingbetalningar uppgår till:

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Inom ett år	3 208	4 289	3 208	4 289
Mellan ett år och fem år	12 831	17 154	12 831	17 154
Längre än fem år	0	0	0	0

Koncernen hyr maskiner för kopiering, scanning och frankering enligt operationella leasingavtal. De variabla avgifterna har fastställts enligt serviceavtal. Leasingavtalen löper normalt på mellan 3 - 4 år, med en option på förlängning. Inga avtal innebär krav på förlängning. När leasingavtalen upphör har koncernen optioner att köpa utrustningen till då gällande marknadspris. Indexklausuler förekommer i leasingavtalen. Ingen av de leasade maskinerna vidareuthyrs.

Kostnadsförda avgifter för operationella leasingavtal uppgår till:

tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Minimileaseavgifter	1 593	2 877	1 593	2 877
Variabla avgifter	377	1 412	377	1 412
Totala leasingkostnader	1 970	4 289	1 970	4 289

NOT 37 KASSAFLÖDESANALYS

Likvida medel - koncernen	2018	2017
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassa och banktillgodohavanden	135 195	196 435
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel		
<i>Summa enligt balansräkningen</i>	135 195	196 435
Checkräkningskrediter som är omedelbart uppsägningsbara		
<i>Summa enligt kassaflödesanalysen</i>	135 195	196 435
Likvida medel - moderbolaget		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassa och banktillgodohavanden	135 084	186 957
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel		
<i>Summa enligt balansräkningen</i>	135 084	186 957
Checkräkningskrediter som är omedelbart uppsägningsbara		
<i>Summa enligt kassaflödesanalysen</i>	135 084	186 957
Kortfristiga placeringar har klassificerats som likvida medel enligt följande utgångspunkter:		
- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer		
- De kan lätt omvandlas till kassamedel		
- De har en löptid om högst tre månader från anskaffnings-tidpunkten		

NOT 38 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Tillgångar	Koncernen			Moderbolaget		
	Högst 1 år	> 1 år	Totalt	Högst 1 år	> 1 år	Totalt
Andra immateriella tillgångar		12 730	12 730		12 730	12 730
Förvaltningsfastigheter/ Byggnader och mark		1 226 150	1 226 150		1 349 150	1 349 150
Rörelsefastigheter/ Byggnader och mark		123 000	123 000			-
Aktier och andelar	2 250 205	2 713 300	4 963 505	2 250 205	1 892 722	4 142 927
Placeringar i koncern- och intresseföretag					139 640	139 640
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	224 145	1 867 584	2 091 729	224 145	1 867 584	2 091 729
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		918	918		918	918
Återförsäkras andel av Försäkringstekniska avsättningar						
- Oreglerade skador	120 573	298 109	418 682	120 573	298 109	418 682
Fordringar avseende direkt försäkring	431 962		431 962	431 962		431 962
Fordringar avseende återförsäkring	47 239		47 239	47 239		47 239
Övriga fordringar	118 587		118 587	143 933		143 933
Materiella anläggningstillgångar		15 393	15 393		15 393	15 393
Aktuell skattefordran	0		0	0		0
Likvida medel / Kassa och bank	135 195		135 195	135 084		135 084
Upplupna ränte- och hyresintäkter	11 720		11 720	11 720		11 720
Förutbetalda anskaffningskostnader	15 863		15 863	15 863		15 863
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8 485		8 485	8 485		8 485
Summa tillgångar	3 363 975	6 257 184	9 621 158	3 389 210	5 576 245	8 965 455
Skulder						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	660 897		660 897	660 897		660 897
Oreglerade skador	549 255	2 114 596	2 663 851	549 255	2 114 596	2 663 851
Återbäring och rabatter	3 845		3 845	3 845		3 845
Uppskjuten skatteskuld	848 832	69 296	918 128	501 940	69296,14	571 237
Aktuell skatteskuld			14 186			
Pensioner	255	510	765	255	510	765
Övriga avsättningar	0		0	0		0
Skulder avseende direkt försäkring	193 309		193 309	193 309		193 309
Skulder avseende återförsäkring	32 053		32 053	32 053		32 053
Övriga skulder	24 136		24 136	24 136		24 136
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	45 273		45 273	45 273		45 273
Summa skulder och avsättningar	2 357 855	2 184 402	4 556 444	2 010 964	2 184 402	4 195 366

NOT 39 HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Inga händelser av betydelse har inträffat efter balansdagen.

NOT 40 Förslag till vinstdisposition

<i>tkr</i>	2018	2017
Årets resultat i moderbolaget	210 196	326 394
Jämte balanserade vinstmedel om	2 843 627	2 517 233
Summa	3 053 823	2 843 627

Linköping den 28 februari 2019

Peter Lindgren
Ordförande

Anna-Karin Cronstedt
Vice ordförande

Carl Falkenberg

Eva Holmgren

Cecilia Lundh

Sten Lundqvist

Rikard Sagent

Anna Andreasson

Maria Fredén

Stefan Nyrinder
Verkställande direktör

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 28 februari 2019.
Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir
föremål för fastställelse på årsstämman den 21 mars 2019.

Min revisionsberättelse har avgivits den 28 februari 2019.

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Östgöta, org. nr 522001-1224

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Östgöta för år 2018 med undantag för hållbarhetsrapporten på sidorna 15-18.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Mina uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna 15-18. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Avsättning för oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättningar

Se not 26 och redovisningsprinciper på i Not 1 i årsredovisningen och koncernredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernens/moderbolagets avsättning för oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättningar uppgår till 2 664 MSEK per 31 december 2018.

Detta är ett område som innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende tidpunkt och storlek för inträffade skador som ska regleras till försäkringstagare.

Bolaget använder etablerade aktuariella värderingsmodeller för beräkningarna av avsättning för oreglerade skador. Modellernas komplexitet ger dock upphov till risk för fel på grund av otillräcklig/ofullständig data eller felaktig utformning eller tillämpning av modellerna.

Bolagets avsättning för oreglerade skador består av ett flertal olika produkter med olika karaktär såsom avvecklingstid, skademönster, antaganden om sjuklighet, inflation, diskonteringsränta, dödlighet (livräntereserven) och omkostnader.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har bedömt de aktuariella antaganden i reserveringsmetoderna genom att jämföra värderingsantagandena med bolagets egna utredningar, myndighetskrav och branschsiffror.

Vi har stickprovsvis testat kontroller i företagsledningens process för bl a extrahering av data som input till de aktuariella beräkningarna.

Vi har använt våra interna specialister på aktuariella frågor för att utmana de metoder och antaganden som använts vid prognostisering av kassaflöden och värderingen av avsättningen. Vidare har vi via kontrollberäkningar verifierat att avsättningen är rimlig jämfört med de förväntade avtalsenliga förpliktelseerna.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar.

Värdering av finansiella instrument klassificerade som nivå 2 och 3

Se not 17 och redovisningsprinciper i Not 1 i årsredovisningen och koncernredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernen har finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde och som klassificeras i nivå 2 och 3 enligt IFRS värderingshierarki. Koncernen har finansiella tillgångar i nivå 2 om 467 MSEK och finansiella tillgångar i nivå 3 om 2 713 MSEK. Sammanlagt motsvarar detta 38 procent av koncernens totala placeringstillgångar.

Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 2 enligt IFRS värderingshierarki bygger på observerbara marknadsdata som

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har testat nyckelkontroller i värderingsprocessen, innefattande företagsledningens fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data, förändringshantering avseende interna värderingsmodeller samt företagsledningens genomgång av värderingar utförda av externa specialister.

Vi har bedömt metoderna i värderingsmodellerna mot branschpraxis och värderingsriktlinjer.

inte inkluderas i nivå 1. Eftersom representativa transaktioner för de aktuella tillgångarna endast finns i begränsad omfattning är det uppskattade värdet på tillgångarna svårbedömt.

Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar betydande bedömningar av företagsledningen, eftersom de värderas baserat på indata som ej är observerbara av externa parter.

Bolagets tillgångar enligt ovan, utgörs av aktier och andelar samt obligationer och andra värdepapper.

Vi har jämfört använda antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt undersökt betydande avvikelser.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar samt av tillämpade metoder.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-11. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställandes

direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Östgöta för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 15-18 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Min granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Gunilla Wernelind, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Östgötas revisor av bolagsstämman den 15 mars 2018. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2003.

Stockholm den 28 februari 2019

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Styrelse

Peter Lindgren

Född 1959, ordförande
Mandatperiod: 2018 - 2021

Anna-Karin Cronstedt

Född 1952, vice ordförande
Mandatperiod: 2017 - 2020

Carl Falkenberg

Född 1959, styrelseledamot
Mandatperiod: 2016 - 2019

Rikard Sagent

Född 1966, styrelseledamot
Mandatperiod: 2018 - 2021

Sten Lundqvist

Född 1950, styrelseledamot
Mandatperiod: 2018 - 2021

Eva Holmgren

Född 1967, styrelseledamot
Mandatperiod: 2017 - 2020

Cecilia Lundh

Född 1975, styrelseledamot
Mandatperiod: 2018 - 2020

Anna Andreasson

Född 1979, arbetstagarrepresentant
Mandatperiod: 2018 - 2019

Maria Fredén

Född 1959, arbetstagarrepresentant
Mandatperiod: 2018 - 2019

STYRELSENS SEKRETERARE

Rein Puusepp

Vd stab, Länsförsäkringar Östgöta
Född 1958

Ledning

Stefan Nyrinder
verkställande direktör

Anders Rahm
chef Administration

Malin Hedström
chef HR

Filip Apelstav
chef Bank

Patrick Petersson
chef Försäkring Sak och Liv

Sophia Nygren
chef Skador

Marie Aktö
chef Marknad och Kommunikation

REVISORER

Ordinarie:

Gunilla Wernelind

Född 1964

KPMG Stockholm

Innehaft uppdraget sedan 2016

Suppleant:

Mårten Asplund

Född 1972

KPMG Stockholm Innehaft uppdraget sedan 2016

Fullmäktige

Ordinarie

VÄSTRA VALKRETSSEN Mandattid 2017-2019

Boxholm

Börje Johansson, Boxholm

Mjölby

Anders Johansson, Väderstad
Eva Furland, Tranås
Karl-Gustav Westman, Skänninge

Magnus Johansson, Mjölby
Nina Pettersson, Skänninge

Motala

Ann-Sofie Törnqvist, Linköping
Sture Larsson, Motala
Jan Jacobsson, Motala
Eva Carlsson, Tjällmo
Bengt Östensson, Motala
Gunilla Melander, Borensberg
Anders Johansson, Motala

Vadstena

Jan Granath, Vadstena
Bengt-O Petersson, Vadstena

Ödeshög

Åse Theorell, Ödeshög

MELLERSTA VALKRETSSEN Mandattid 2018 - 2020

Kinda

Terese Rydin, Rimforsa
Anders Ljung, Kisa

Linköping, tätorten

Jan-Erik Cardell, Linköping
Thomas Lindstrand, Linköping
Christer Andersson, Linköping
Åke Orrhagen, Linköping
Astrid Brissman, Vreta Kloster
Gunilla Thurffjell, Linköping
Lena Norin-Selhag, Linköping
Anders Wahlquist, Linköping
Björn Sleman, Linköping
Anders Redin, Linköping
Gösta Ekeröth, Linköping
Karin Ljungmark Malmström, Linköping
Åsa de Val, Linköping
Miklos Hargitai, Linköping
Berndt Ring, Linköping

Suppleanter

Tommy Andersson, Boxholm

Christer Magnusson, Mjölby
Olof Hermelin, Skänninge
Marie Lönneskog-Hogstadius, Mjölby
Jerker Gustafsson, Mjölby
Ulf Wilhelmsson, Mantorp

Lars-Åke Landén, Motala
Anders Hallros, Motala
Anna Willén, Motala
Christina Gyberg, Motala
Kjell-Åke Boberg, Motala
Kristoffer Böök, Vadstena
Örjan Johansson, Motala

Mats Wahrén, Vadstena
Kerstin Bongsell, Vadstena

Hans Stolt, Ödeshög

Anneli Hämström, Kisa
Eva-Lena Hellsing, Rimforsa

Fredrik Johnson, Linköping
Ulf Setterud, Linköping
Pär Fahlström, Linköping
Annica Hilliges, Linköping
Johannes Walfridsson, Linköping
Mona Gårdeman, Linköping
Bernt Johansson, Linköping
Malin Bodén, Linköping
Anna Wallentinson, Linköping
Michael Sturehed, Linköping
Åsa Röhs, Linköping
Petra Hammarstedt, Linköping

Göran Hägg, Linköping
Christina De Amaral, Linköping
Pia Carlsson, Linköping

Ordinarie

Linköping, landsbygden

Ulf Gustafsson, Klockrike
Bengt Ivarsson, Vreta kloster
Tomas Larsson, Sturefors
Tobias Kurtsson, Linköping
Lennart Secher, Vikingstad
Magnus Börjesson, Vreta kloster
Björn Johansson, Lingham
Erik Bjärnlid, Vreta kloster
Axel Lagerfelt, Linköping

Ydre

Peter Karlsson, Österbymo

Åtvidaberg

Carl-Johan Liedberg, Åtvidaberg
Jonas Palmqvist, Åtvidaberg

ÖSTRA VALKRETSSEN Mandattid 2019 - 2021

Finspång

Per Karlsson, Finspång
Anna Rosenqvist, Finspång
Martin Johansson, Finspång

Norrköping tätorten

Fredrik Iredahl, Norrköping
Anna Winzell, Norrköping
Katarina Onmalm, Norrköping
Yvonne Anglesjö, Norrköping
Dag Gunnarsson, Norrköping
Susanne Lind, Norrköping
Thomas Lundell, Norrköping
Anders Nobrant, Norrköping
Lena Hermelin, Norrköping
Fredrik Borin, Norrköping
Monica Rosander, Norrköping
Per Siltberg, Norrköping
Jonas Lundgren, Norrköping

Norrköping, landsbygden

Anders Sjöberg, Vikbolandet
Maria Kufver, Norrköping
Matz Borg, Skärblacka
Thomas Carlsson, Vikbolandet
Håkan Skog, Vikbolandet
Krister Eriksson, Åby

Söderköping

Lovisa Nordborg, Söderköping
Bengt Johansson, Söderköping
Jan Nystedt, Söderköping

Valdemarsvik

Helena Olsson Hägg, Valdemarsvik
Heléne Köhler, Valdemarsvik

Suppleanter

Magnus Nedstrand, Linköping
Helene Eriksson, Lingham
Åsa Johansson, Ljungsbro
Katarina Andersson, Linköping
Mikael Holmstrand, Linköping
Roger Eriksson, Linköping
Mats Jonasson, Nykil
Jonas Rosén, Vikingstad
Urban Viklund, Linköping

Karl-Evert Hagström, Ydre

Magnus Andersson, Åtvidaberg
Martin Lindqvist, Åtvidaberg

Daniel Nilsson, Finspång

Stefan Molander, Norrköping
Johan Skullman, Norrköping
John Filipiak Wallderin, Norrköping
Lars Lindqvist, Norrköping
Vakant

Tomas Lygnegård, Norrköping
Fredrik Olsson, Norrköping

Thomas Karlberg, Söderköping

Hans Lindahl, Valdemarsvik

Ord och uttryck

Allmänt

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är, till skillnad från vid indirekt försäkring, direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring förstås återförsäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkras bolaget de tecknade försäkringarna – helt eller delvis – hos andra bolag. Man talar om avgiven återförsäkring hos de förstnämnda och mottagen återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

Affär för egen räkning (f e r)

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

Resultaträkning och analys

Premieinkomst

Motsvarar i princip under året influtna premiebelopp utan korrigering för in- och utgående premiereserver. I premieinkomsten ingår även ej betalda terminspremier.

Premieintäkt

Avser den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Vid räkenskapsårets slut har bolaget således erhållit premier som till större eller mindre del avser närmast följande år. Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en skuldpost, som kallas avsättning för ej intjänade premier. Motsvarande skuldpost vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året. Se även "Avsättning för kvardröjande risker" nedan. Premieintäkten för året består av följande poster: avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus premieinkomst under året minus avsättning för ej intjänade premier vid årets slut.

Kalkylränta

Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, samlas hos bolaget ett kapital som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital, som i bokslutet motsvaras av försäkringstekniska skulder, kallas kalkylränta. Denna ränta överförs i resultatredovisningen från kapitalförvaltningen till försäkringsverksamheten. Underlaget för ränteberäkningen är summan av halva premieintäkten och genomsnittet av in- och utgående teknisk ersättnings- och skadebehandlingsreserv för egen räkning. Som kalkylränta används avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringstekniska skulder. De försäkringstekniska skulderna är till 75 procent placerade i en bred ränteportfölj och till 25 procent i egna fastigheter. För skadelivränterörelsen bestäms kapitalavkastningen till motsvarande de räntefaktorer som ligger till grund för reservberäkningen. Eventuell återstående del av kapitalavkastningen ska föras till verksamhetsgrenen kapitalförvaltning.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus avsättning för oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat.

Driftskostnader

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för försäljning och administration. Kostnader för skadebehandling inkluderas i försäkringsersättningar.

Reservavveckling

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets slut reserveras medel, i bokslutet, i avsättning för oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan av olika skäl visa sig felaktig. Inflationstakten kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Lagstiftning och/eller praxis beträffande personskador kan förändras. Vidare är det allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slutreglering kan ligga flera år framåt i tiden. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en vinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det en avvecklingsförlust.

Balansräkning

Försäkringstekniska skulder

Sammanfattande benämning på avsättning för ej intjänade premier, avsättning för oreglerade skador och avsättning för skaderegleringskostnader.

Avsättning för ej intjänade premier

En skuldpost som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs till nästkommande år.

Avsättning för kvardröjande risker

(en del av avsättning för ej intjänade premier)

Om avsättningen för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, ska denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinner av olika skäl (tidskrävande utredningar med mera) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräkning av ännu inte utbetalda skadeersättningar. Det är denna skuldpost som kallas avsättning för oreglerade skador.

Avsättning för skaderegleringskostnader

De skador som ingår i avsättningen för oreglerade skador kommer före slutregleringen att medföra vissa förvaltningskostnader. För dessa förväntade kostnader avsätts i bokslutet en skuldpost som kallas avsättning för skaderegleringskostnader.

Övriga termer

Direktavkastning

Driftsöverskott från byggnader och mark, erhållna utdelningar och räntor i procent av totala tillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet i ett bolag. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser också räkna in förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla andra vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare. Ett försäkringsföretag ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet. Kapitalbasen ska dock aldrig vara mindre än minimikapitalkravet. Kapitalbasen enligt Solvens 2-regelverket ska omfatta summan av primärkapital och tilläggskapital. Primärkapitalet består av den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens 2, samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet består av poster utöver dem som ingår i primärkapitalet och som kan krävas in för att täcka förluster. Tilläggskapitalet består därmed av poster som inte är upptagna i solvensbalansräkningen. Tillsynsmyndigheten förhandsgranskar värdet av poster i tilläggskapitalet innan de kan användas i kapitalbasen.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapitalet och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent. Som beräkningsbas har använts premieinkomst för egen räkning.

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver och övervärden i tillgångar.

Skadekostnad

Utbetalningar och avsättningar för oreglerade skador för skador som inträffat under året.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen ska vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av verksamhet bolaget bedriver).

Solvenskapitalkrav (SCR)

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar (skyddsnivå). Denna skyddsnivå ska även beaktas vid beräkningen av kapitalkravet för var och en av de risker som ingår i solvenskapitalkravet. Solvenskapitalkravet ska beräknas under antagandet att försäkringsföretaget kommer att fortsätta att driva sin verksamhet. Solvenskapitalkravet ska beräknas med beaktande av alla mätbara risker som företaget är utsatt för. Bolaget beräknar solvenskapitalkravet utifrån standardmodellen.

Minimikapitalkrav (MCR)

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Totalaukastning

Direktavkastning och värdeförändring i procent av totala tillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Övriga nyckeltal

Skadeprocent brutto:

Försäkringsersättningar i förhållande till premieintäkt.

Driftskostnadsprocent brutto:

Driftskostnader i försäkringsrörelsen i förhållande till premieintäkt.

Totalkostnadsprocent brutto:

Summan av skadeprocent brutto och driftskostnadsprocent brutto.

Tillsammans skapar vi trygghet och möjligheter

